

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Budapest (Köztelek).**
Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya 1896. december 19-én (szombaton) d. u. 4 órakor a Közteleken tartandó ülésére.

A tárgysorozat már közzététetett a „Köztelek” 99. számában; az ott közölt tárgyakon kívül még elintézésre kerülnek:

a) „Otthon” írói kör egy kiküldöttet kér a „Fachschriftsteller Verband” pályadíjának odaítélő bizottságába.

b) A berlini gazd. egyesület kirándulása Magyarországra.

c) Kereskedelmi miniszter leirata a párisi kiállítás tárgyában.

d) Ugyanannak a tarifa-bizottsági tagok kijelölése tárgyában.

e) Ugyanaz évi jelentését megküldi.

f) Földmívelési miniszter a választmány tagjainak „Magyarország Földmívelése” című művet megküldi.

Gazdasági egyetemek országos szövetsége.

A múlt évi III. orsz. gazdakongresszusnak a mezőgazdasági érdekképviselet szervezésére kimondott határozatai a megvalósulás terére jutottak. Az említett kongresszus eszméi a szivekben termékeny talajra találtak, mert csak így volt lehetséges, hogy az idei IV. orsz. gazdakongresszuson az érdekképviselet társadalmi szervezése kérdésében még fennálló ellentétek a kölcsönös jóakarattal kiegyenlítve, a társadalmi érdekképviseleti szervezet fő tagozatát: a gazdasági egyesületek országos szövetségét a december hó 13-án tartott közgyűlés nemcsak megalakította, hanem már megalakulása alkalmával az ország legjelentékenyebb

gazdasági egyesületeit és gazdasági célú szövetkezeteit magában egyesíteni tudta.

A gazdatársadalomnak tehát ezen szervezet megalkotására irányuló törekvése teljes sikerrel megtörtént.

E sikernek a java része kétségkívül az Országos Magyar Gazdasági Egyesület illeti, amely legtöbb gazdasági egyesület szándékainak megfelelő tervezetet készített és amely áldozatkészségével a szövetség alapját megvetette; de kétségkívül része van a sikerben első sorban a tervezethez már eleve ragaszkodó gazdasági egyesületeknek is, a kik erélyükkel a tervezet egyedül helyes alapelveinek integritását megóvták, de engedékenységgel és méltányossággal lehetővé tették a részletekben aggodalmakat tápláló egyesületek aggodalmait eloszlatását és ezáltal az ő részükre is a szövetséghez való csatlakozást, másodsorban azoknak az egyesületeknek, a kik teljesen objektív maguktartásával a részleteknek kritikája által a szövetség szervezetét az összes gazdasági egyesületek igényeinek megfelelő módon megállapítani segítettek.

A megalakulás után most már elérkezett a munka ideje. A gazdasági egyesületek országos szövetségének a működését most már mielőbb és a viszonyok engedte minél szélesebb alapon meg kell kezdenie. Ezért szükséges, hogy a csatlakozó egyesületek mihamarább megtartván közgyűlésüket a szövetséghez való csatlakozásuk biztosítékául szolgáló alapszabály-függelékét egyetük körében érvényre emeljék és képviselőiket a gazdasági egyesületek országos szövetségének végrehajtó-bizottságába kiküldjék. Veszteni való idő nincs. A kérdéseknek egész halmaza vár a megalakult

zövetségre, a melynek létrehozatalán a magyar gazdaközönség több mint negyedszázad évig dolgozott, míg végre létrejött.

A szövetség megalakulása azonban egymagában még nem elegendő. Szövetségük a gazdasági egyesületeknek a papiroson eddig is volt, most azt át kell vinni a mindennapi életbe; azért szükséges, hogy a szövetség minden egyes tagja most már serényen is közreműködjék a szövetség munkáiban.

Szükséges mindenekelőtt, hogy a szövetségi tagok képviselői a gyűléseken szorgalmasan résztvegyenek, mert csak így lehetséges a vidéki egyesületek igényeit megvalósítani. Szükséges, hogy a szövetségi tagok, amennyire anyagi erejük engedi, a szövetség anyagi eszközeit növeljék, mert a szövetség működésében csak úgy lehet kellően mozgékony, ha abban anyagi nehézségek nem gátolják. Szükséges, hogy a szövetségi tagok a szövetségi végrehajtó-bizottság határozatait végrehajtsák, a szövetségi intencziókat megvalósítsák nem kötelezettségből, hanem meggyőződésből és lelkesedésből, mert a szövetség működése csak ez esetben lesz eredményes. Szükséges, hogy a szövetség mindenkor, mint a gazdaközönség nézeteinek kifejezője, érdekeinek valódi képviselője jelenjék meg, mert csak ez esetben lesz meg a kellő tekintélye és befolyása.

Nem kételkedünk, hogy mind ez be is fog következni. És amidőn lelkünk mélyéből üdvözljük a gazdasági egyesületek országos szövetségét, nem tulozunk, ha abban mezőgazdaságunk jövőjének jobb alakulására az első biztató lépést látjuk, nem tulozunk, ha a szövetségben a mezőgazdasági válság enyhítésének

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám.

A szövetkezet célja: I. Olcsó közvetítés gazdas. felszerelési és fogyasztási cikkek beszerzésénél. II. Mezei gazd. termények legelőnyösebb értékesítése. III. Hitelnyújtás a tagok részére.
Tűz és jég elleni biztosítások közvetítése.
Sürgőnyezim:
Mezőgazdák, Budapest.
Hivatalos óra 1/29—1-ig és 2—5-ig.
Árúraktár czime:
M. Á. V. ny. pályaudvar XX. sz. raktár.

Bizomány osztály.

Hadseregellátás.
Gabonaeladás.
Erőtakarmányok vétele.
Fedezeti tőzsdei kötések.

Árú-osztály.

Összes gazdasági cikkek a legkiválóbb minőségben.
Műtrágyák.
Építkezési anyagok.
Gazdasági vasneműek.

Gyapju, hizott marha és sertés bizományi értékesítése.

Vetőmag-osztály.

Mindennemű vetőmagvak megvétele és eladása. Eredeti külföldi magvak. Heremagvak bérrostolása.

Gazdasági gép-osztály.

M. kir. államvas. gépgyára mezőgazdasági gépeinek szövetkezeti képviselőisége.
A „bergerdofi Eisenwerk” tejjgazdasági gépgyár kizárólagos képviselőlete.

Adrience Platt & Co. new-yorki kaszáló, marokrakó és kéveköto gépeinek kizárólagos képviselőlete.

V. Vermorel-féle Éclair-permetező kizárólagos képviselőlete.

Osonka Bánki-féle petroleummotorok mezőgazdasági képviselőlete.

Mindennemű kipróbált solid kivitelű gazdasági gép jutányos beszerzése.

Gazdasági géptelepek, malmok, takarmányos és tejes kamarák berendezése.

A szövetkezet alapszabályait és havonként kétszer megjelenő „Üzleti Értesítő”-jét bárkinek ingyen és bérmentve megküldi.

hazánkra nézve a leghatalmasabb eszközt ismerjük. Adja Isten, hogy ebbeli reményeink mielőbb teljesejdenek.

Gazdasági egyesületek országos szövetségének alakuló ülése.

(1896. deczember 13.)

Jelen voltak: Gróf *Desseffy* Aurél elnöke alatt az alábbi gazdasági egyesületek kiküldöttei.

Abauj-Torna vármegyei gazd. egyesület: Harsányi József, gr. Hadik János, Semsey László.

Baranya vármegyei gazdasági egyesület: Otcoska Géza.

Bars vármegyei gazdasági egyesület: Rudnyánszky János, Zongor János.

Békés vármegyei gazd. egyesület: Zlinszky István.

Bihar megyei g. e.: Tisza István.

Borsod megyei g. e.: Melezer Gyula.

Csanád megyei g. e.: Návay Tamás, Tőkey Jenő.

Erdélyi gazdasági egyesület: Hegedüs Sándor, Tokaji László, Deák Ignác, Jakab László.

Erdélyi szász gazdasági egyesület: Meltzer Oszkár.

Győr megyei g. e.: Milkovics Imre, Fischer Kálmán, Werner Márton.

Gömör-Kishont megyei gazd. e.: Okolicsányi Gáspár, Farkas Abrahám, gróf Serényi Béla, Kováts Albert, Szentiványi Árpád.

Heves megyei g. e.: Malatinszky György.

Hont megyei g. e.: Mailáth István.

Maros-Torda megyei g. e.: Illyés Lajos.

Moson megyei g. e.: Balás Árpád, Hensch Árpád.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok-Ellátó-Szövetkezete: Simay Aladár.

Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek országos egyesülete: Baranyay István, Bálintffy Pál.

Magyar mezőgazdák szövetkezete: Gróf Széchenyi Imre, Brüll Mór, Perezel Ferencz.

Nyitra megyei gazd. egyesület: Csitáry Béla, Mezey Gyula, Meskó Pál, Bresztyánszky Kálmán.

Nyitra vármegyei gazd. egyesület: br. Friesenhof Gergely, Pfitzner Sándor.

Országos magyar gazdasági egyesület: Bernát István, Bujanovics Sándor, Cserháti Sándor, dr. Darányi Gyula, Forster Géza, Galgóczy Károly, György Endre, dr. Hagara Viktor, dr. Hutyra Ferencz, Kodolányi Antal, Kvassay Jenő, Libits Adolf, Rubinek Gyula, gr. Szapáry Gyula, Scitovszky János, Szilassy Zoltán, Zselenski Róbert.

Országos kölesönös biztosító szövetkezet: Desseffy Arisztid, Szőnyi Zsigmond, Püspöki Emil.

Pest vármegyei g. e.: Gróf Károlyi Sándor, Hajós József, Tahy István, Serfőző Géza.

Sáros megyei g. e.: Bujanovics Sándor.

Sopron megyei g. e.: Sugár Sándor.

Somogy megyei g. e.: Chernel Gyula, Somsich Andor, Makfalvay Géza.

Szatmár megyei g. e.: Domahidy István, br. Vécsy József.

Szepes megyei gazd. e.: Kohn Lipót.

Szolnok-Doboka m. g. e.: Fejérváry Károly, Simó Lajos.

Tolna megyei g. e.: Molnár József, Kovács S. Endre.

Torontál megyei g. e.: Marton Andor.

Veszprém megyei g. e.: Lintner Sándor, Hunkár Dénes, Ováry Ferencz és az OMGE. tisztikara teljes számban.

Gróf *Desseffy* Aurél az OMGE. elnöke az alakuló ülést a következő beszéddel nyitotta meg:

Tisztelt közgyűlés! A midőn van szerencsém a gazdasági egyesületek tisztelt ki-

küldötteit üdvözölni, örömemet kell kifejeznem, hogy ily szép számban jelentek meg, e körülmény az ügy iránti érdeklődésről tesz tanubizonyságot. Szabadjon egyuttal azon reményemnek kifejezést adnom, hogy a mai tanácskozmányunk eredménye lehetőleg a szövetség megalakítása lesz. Évek óta foglalkozunk ezen kérdéssel úgy a nagygyűléseken, mint a gazdakongresszusokon is. A vidéki egyesületek nagyrészenek s az OMGE-nek is óhaja ezen szövetség létrehozása, ez utóbbinak kivált azért, hogy igazgató-választmányát a szövetségbe lépett gazdasági egyesületek kiküldötteivel kiegészítse, felfrissítse, ekként sokkal élénkebb belélete, tevékenyebb működése lesz ezen választmányának azáltal, hogy a vidéki egyesületek képviselői a vidéken egyesületeik körében felmerülő fontos kérdéseket is időközben itt felszínre hozzák s inkább fog sikerülni a gazdasági érdekeket érintő kérdések és eszmék tisztázása.

Mindaddig tehát, míg a gazdasági érdekeképviselet kérdése törvényhozási uton szabályoztatnék, e szövetség fogná azt helyettesíteni. (Helyeslés.)

A tárgyalás sorrendjére nézve azt ajánlja, hogy előadó olvassa fel elsősorban azon egyesületek névsorát, melyek feltétlenül hozzájárultak a szétküldött s az OMGE. választmánya által módosított alapszabálytervezet s azután azon egyesületek névsorát, melyek egyben-másban más álláspontot foglalnak el. Majd a tervezet egyes pontjai felolvasatván, azokra az egyesületek kiküldöttei észrevételeiket megteszik. (Helyeslés.)

Rubinek Gyula előadó: a mai alakuló nagygyűlésre képviseletét bejelentette 31 gazdasági testület, amelyek közül 20 az alapszabálytervezet részleteiben is elfogadja és pedig: a Szatmár megyei-, Moson megyei-, Bars megyei-, Pest megyei-, Szepes megyei-, Veszprém megyei-, Gömör-Kishont megyei-, Bereg megyei-, Somogy megyei-, Sáros megyei-, Torda-Aranyos megyei-, Arad megyei-, Csanád megyei-, Tolna megyei-, Bars megyei gazdasági egyesületek, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, Magyar mezőgazdák szövetkezete, Országos Kölesönös Biztosító Szövetkezet és a Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek országos egyesülete és a Magyar Gazdák Vásárcsarnok-Ellátó Szövetkezete.

Az alapszabálytervezet általánosságban elfogadják, de a részletekre nézve módosítást óhajtanak:

Nyitra megyei-, Maros-Tordamegyei-, Győrvidéki-, Szolnok-Dobokamegyei gazdasági egyesületek.

Az Erdélyi és Bihar megyei gazdasági egyesületek álláspontjára helyezkednek; tehát az alapszabálytervezet nem fogadják el; a Sopron megyei-, Békés megyei- és Hont megyei gazdasági egyesületek.

Álláspontjukat nem jelezték: Abauj-Tornamegyei, Heves megyei és Nyitra vármegyei gazdasági egyesületek.

Gróf *Desseffy* Aurél elnök felkéri azon kiküldötteket, a kiknek egylete még nem nyilatkozott s itt képviselve vannak, az iránti nyilatkozattételre, hogy általánosságban elfogadják-e a tervezetet.

Meltzer Oszkár az Erdélyi szász gazdasági egyesület kiküldötteje kér szót; egyesülete nevében kijelenti, hogy az alapszabálytervezet általánosságban elfogadja s a részletek tárgyalásánál az egyes pontokra vonatkozó észrevételeit meg fogja tenni.

Galgóczy Károly mivel a javaslatot a jelenlevő gazdasági egyesületek többsége elfogadta, indítványozza szót, hogy a sorrend kedvéért mondja ki ezen alakuló gyűlés, hogy az alapszabályt elfogadó 20 gazdasági egyesülettel a szövetség megalakul.

E tény megtörténte után kérjük fel az illetőket, a kik bizonyos változtatásokkal

fogadták el a tervezetet, hogy a változtatásokat adják elő és elsősorban tanácskozmányunk a felett, hogy mely változtatásokba egyezünk bele. Szólok minden lehető változtatással, minden egyesületet, mely ezen téren működni kíván, szívesen lát a szövetségben. (Helyeslés.)

Tisza István egy helyreigazító megjegyzést tesz. Az előadó által felolvasott jelentésben a Bihar megyei gazdasági egyesület úgy van feltüntetve, mint a mely nem fogadja el az alapszabály-tervezetet. Egyesülete nevében szóló kijelenti, hogy az alapszabály-tervezet részletes vita tárgyát elfogadja; a Bihar megyei gazd. egyesület csakis fentartotta magának a szövetségbe való belépést arra az esetre, hogy ha a részletes vita lefolyta után meglátja, hogy aggályai mennyiben vétettek figyelembe. A maga részéről indítványozza, hogy az alakuló ülés minden diszkusszió nélkül az alapszabálytervezet részletes tárgyalásába fogjon bele.

Kijelenti egyébként, hogy a legnagyobb készséggel fog odatörekedni, hogy az aggályok kiegyenlítettessenek és mindent el fog követni arra nézve egyesületében, hogy ez a szövetségbe belépjen.

Domahidy István, a Szatmár vármegyei gazdasági egyesület kiküldötte kijelenti, hogy a tervezetet általánosságban, részletes tárgyalás alapjául elfogadja.

Gróf *Hadik* János az Abauj-Torna vármegyei gazdasági egyesület kiküldötte szintén feltétlenül hozzájárul a szövetség eszméjéhez és a tervezetet részletes tárgyalás alapjául elfogadja.

Jakab László az Erdélyi gazdasági egyesület kiküldötte szintén kijelenti, hogy egyesületének irásban is benyújtott javaslatai elfogadása esetén az Erdélyi gazdasági egyesület is belép a szövetségbe.

Sugár László, a Sopron vármegyei gazdasági egyesület kiküldötte a fenforgó félreértést kívánja eloszlatni felszólalásával. Egyesülete ugyanis kijelentette, hogy a szövetség létesítését örömmel üdvözi, ahhoz szintén hozzájárul s csak az alapszabálytervezetnek bizonyos arányokban módosítását óhajtja. A részletes tárgyalás alkalmával az illető pontoknál meg fogja tenni észrevételeit.

Gróf *Desseffy* Aurél elnök: a felszólalók nyilatkozatai folytán kijelenti, hogy az alapszabálytervezet részletes tárgyalás alapjául egyhangulag elfogadtván a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége megalakultnak tekinthető. (Helyeslés.)

Most következnek az alapszabálytervezetnek részletes tárgyalása.

Rubinek Gyula előadó olvassa a tervezet 1. §-át, melyet az alakuló gyűlés változtatlanul elfogadott.

Rubinek Gyula előadó olvassa a 2. §-t. **Tokaji László:** az Erdélyi Gazdasági Egyesület ezen tervezet 2. §-ában nem látja kifejezve, körvonalozva a szövetség célját, ennél fogva azt a propositziót teszi, hogy fejezze ki az alakuló gyűlés e szakaszban a főbb célokat, a melyeket ezen szövetség, mint országos autonóm testület céljául kitűzött. A szövetség, mint erkölcsi testület hatásköre egyes a gazdaközönös érdeklő országos kérdések megvitatását, az ezekre vonatkozó állásfoglalást öleli fel. Ez kontempláltassék a 2. §-nál.

Meskó Pál abban a véleményben van, hogy akként, a mint az Erdélyi gazdasági egyesület kívánja, a szövetség célját precízírozni a részletekre kiterjedőleg lehetetlen. Hisz egy gazdasági egyesület sem képes munkaprogramját előre strikte megállapítani, mert ez nagyrészen függ az adott körülmények és viszonyoktól. Szólok elégnék tartja, a mit a „mezőgazdaság összes érdekeinek egyöntetű és országos képviselete” kitétel fejez ki e pontban.

De szóló a második szakaszban kiakarja fejezni azt, ami kifejezve az alapszabályok egész során nincs. Hogy mégis benne legyen világosan, s minden aggály megszüntetessék, kéri bevenni e szakaszba a következőt:

„*Onálló működésük és szabad tevékenységük teljes éppségben hagyása mellett.*”

Tokaji László: Nem találja helyesnek hogy egy ily országos intézmény alapszabályaiba ezúttal azt vegyék fel, hogy a szövetséget megalakítjuk s néhány odavetett frázissal írjuk körül a fontos czélt. A szövetség, mielőtt egyszer a szövetséget megalakult, nem ezé többé. Főntartja indítványát és kéri második szakaszban precízebb szövegezését.

Makfalvy Géza: Az erdélyi gazdasági egyesület indítványához nem járulhat hozzá azon okból, mert ezen tervezet második része az OMGE. alapszabálytervezetének és a második szakasz végén hivatkozás történik az első rész második szakasza a) pontjára, ahol ki van fejtve, hogy mi ennek a szövetségnek a czélja. Ami a nyitramegyei gazdasági egyesület észrevételét illeti, ehhez azon gazdasági egyesületek is hozzájárulhatnak, amelyek a szövetségi tervezethez föltétlenül hozzájárultak, de meg azok is, amelyek némi részben módosítani kívánják a tervezetet, hozzájárulhatnak azért is, mert a nyitramegyei javaslattal autonómiájuk teljesen sértetlen marad. Ezért szóló csak helyesléssel veszi a nyitramegyei gazdasági egyesület kiküldöttjének indítványát és azt elfogadja.

Gr. Deseuffy Aurél elnök: határozatként kimondja, hogy az alakuló ülés az alapszabálytervezet második szakaszát a Nyitramegyei gazdasági egyesület módosításával fogadja el, mellőzve az erdélyi gazdasági egyesület indítványát. (Helyeslés.) Most következik a harmadik szakasz.

Rubinek Gyula előadó: (olvassa a 3. §-t). Az alakuló ülés e szakaszt egyhangúlag elfogadja.

Rubinek Gyula előadó olvassa 4. §-t.

Fejérváry Károly: a szolnok-dobokamegyei gazdasági egyesület nevében szólal fel. A negyedik szakasz azt mondja, hogy a szövetségbe lépő gazdasági egyesület köteles legyen egyszersmind alapító tagja is lenni az OMGE.-nek, szerinte elegendő volna azt kívánni, hogy az OMGE.-nek rendes tagja legyen.

Tisza István: Hozzájárul előtte szóló indítványához, de még egy rövid észrevételt tesz e szakaszra, mely a második bekezdésében azt mondja, hogy:

„minden magyar gazda azáltal, hogy valamely szövetséges gazdasági egyesület tagjává lesz, tagja lett egyúttal a szövetségnek is stb.” Erdemileg nincs ehhez észrevétele, de utal arra, hogy az egész tervezet terminológiája szerint mindenütt, a hol e tervezetben tagról van szó, ott egyesületet kell érteni. Ez tehát némi félreértésre adhat alkalmat, talán lehetne ide más kifejezést tenni, vagy az egészet elhagyni.

Rubinek Gyula előadó megjegyzi, hogy e kitétel a Pestmegyei gazdasági egyesület egyenes kívánságára vétetett fel már a IV. országos gazdakongresszust megelőzőleg és azóta megmaradt a tervezetben.

Dr. Hagara Viktor: Méltóztassék odatenni, hogy *közvetve* tagja lett s ekkor elég van tőve Tisza Istvánnak is és a Pestmegyei gazd. egyesületnek is. (Helyeslés.)

Majláth István szerint kizárólag az egyesületek lépnek szövetségbe és tagsági viszonyba. Ellentmondást lát tehát e pontban, mely szerint a szövetséges egyesület tagjai, mint a szövetség tagjai tüntethetnek fel, De egyúttal az egyesületek autonómiáját is sértve látja abban, hogy alapító tagokul belépni kötelezettek; különösen akkor méltánytalan ez a

kívánság, midőn a gazdasági egyesületek egyis hoznak áldozatot azért, hogy a szövetség létrejöhön. Indítványozza, hogy ezen kötelezettség, illetve szakasz hagyassék ki a tervezetből.

Tokaji László: szintén a mellett van, hogy hagyassék ki e szakasz, mint felesleges.

Fitzner Sándor: A nyitramegyei gazdasági egyesület a tervezet e részét, mely a tagságra vonatkozik, általánosságban sem fogadhatja el. Nem érti, miért tétetik függővé a szövetségi tagság az OMGE.-be való belépéstől. Hozzájárul Majláth István indítványához.

Serfőző Géza: A negyedik szakasz második pontjára felhozott aggályokra válaszol, s egyúttal kijelenti, hogy elfogadja dr. Hagara Viktor indítványát. Hogy miért vette fel egyesülete a tervezetbe e szakaszt, ezt a következőkkel indokolta. Kívánatos, hogy minden gazda, ki valamely gazdasági egyesületnek tagja, áthatva érezze magát azáltal, hogy ő az összes magyar gazdával összefüggő egészet képez. A második indok az, hogy az alapszabály tervezet szerint a szövetséges egyesület tagjai az OMGE. részt vehetnek szakosztályi üléseken is s ez a körülmény megkívánja azt, hogy a szövetséges egyesület az OMGE.-nek is tagjai legyenek.

Meskó Pál a nyitramegyei gazdasági egyesület nevében hozzájárul ahhoz a nézetéhez, hogy ezen kitétel, miszerint tartozik az illető az OMGE. alapító tagjai sorába lépni, kihagyassék, mert az OMGE. nem szorult arra, hogy valakit kényszerítsen a belépésre; a ki felfogja az OMGE. czélját, az be is fog lépni minden presszió nélkül. De van itt e szakaszhoz szólónak is észrevétele. Itt az van mondva, hogy az az egyesület lesz tagjává a szövetségnek, a mely e függelék az alapszabályaiba felveszi; a függelékbe pedig az van mondva, hogy egyszerű közgyűlési határozattal kiléphet. De ha kilép valamely egyesület, akkor tartozik az alapszabályokat is módosítani, ez pedig a kilépést igen megnehezíti. Azért, hogy az eleje a végével összhangba legyen, a nyitramegyei gazdasági egyesület a következő stílus módosítást ajánlja az alapszabálytervezetbe bevenni.

„*Minden egy vagy több törvényhatóság területén működő gazdasági egyesület vagy a mely megyében gazdasági egyesület nincs, gazdakör, mely a jelen alapszabályok megtartására magát közgyűlési határozattal kötelezi, illetve a jelen alapszabályok függelékét képező III. részt elfogadja s közgyűlési határozattal alapszabályai kiegészítő részének jelenti ki, a gazdasági egyesületek országos szövetségének tagjává válik.*” Ily értelemben ajánlja e szakasz módosítását.

Zlinszky István: Ellentétben előttestzőlökkel helyesli azt, hogy bent van a tervezetben az, hogy minden szövetségre kívánó gazdasági egyesület egyúttal az alapító tagja is legyen az OMGE.-nek. Hiszen ez így is van, alig van gazdasági egyesület, a mely ne volna az OMGE.-nek alapító tagja.

Tisza István: A nyitramegyei gazdasági egyesület indítványához szól s azt hiszi, hogy a mint ragaszkodunk azon elvhez, hogy közgyűlési határozat alapján kilehessen lépni a szövetségből, akkor nincs gyakorlati értelme annak, hogy a belépés alapszabály módosítással történjék. Szóló a maga részéről erre súlyt nem helyez, de tudja, hogy hogy több egyesület van az országban, a mely súlyt helyez arra. Legyünk tehát tekintettel ezen egyesületekre s osszlassuk el az aggályokat azzal, hogy a negyedik paragrafus szövegébe alapszabályaiba helyett „*közgyűlési határozattal*” kifejezést tegyünk. A függelékét hagyjuk el.

Gróf Hadik János ugyanilyen értelemben szólal fel.

Gróf Deseuffy Aurél elnök felvilágosításképpen megjegyzi, hogy minden egyesületre nézve a szövetség viszonylatából folyó egyes ügyekben könnyebb az eljárás, ha a függelék beveszi alapszabályaiba. Azért annak kihagyását nem tartja opportunusnak.

Gróf Hadik János: Abauj-Torna vármegyei gazdasági egyesület nevében tiltakozik az ellen, hogy köteleztesse az egyesületek tagjai az OMGE.-be belépni, mert szerinte a szövetség megalakításával több közülük a gazdasági egyesület tagjainak az OMGE.-hez nincs, mint bármely más tagegyesülethez. A vezérszerep, a befolyás úgy is meg lesz adva.

Forster Géza: Megjegyzi, hogy a szövetségbe lépett gazdasági egyesületnek eddig 49 megyei gazdasági egyesület tagja volt, tehát csak három megyei egyesület van, melyre a szóban forgó határozat vonatkozni fog, s az egyöntetűséget csak akkor érzük el, hogy ha ezen három egyesület is be fog lépni.

Rubinek Gyula előadó: Szintén ezen kérdéshez kíván szólni s indokolja, hogy az OMGE. igazgató-választmánya miért tartotta szükségesnek azt, hogy a szövetséges tagok az OMGE. tagjaivá is legyenek. A végrehajtó-bizottság az OMGE. igazgató-választmánya, melybe minden egyesület egy tagot küld ki. Az OMGE. autonom jogából következik, hogy az igazgató-választmányában helyfoglalók az ő saját tagjainak is képviselői legyenek. Ez volt az általános s természetes felfogás s ez minden egyesület autonom joga. Ami a nyitramegyei gazdasági egyesület javaslatát illeti, ahhoz előadó hozzájárul.

Báró Friesenhof Gergely: Elfogadja azt, hogy az OMGE. legyen a szövetségnek vezetője, de ebből nem következik az, hogy a szövetséget azonosítsuk az OMGE.-vel. Szerinte a szövetségbe való belépésnek feltételül nem lehet kitenni azt, hogy az OMGE.-be is lépjen az illető egyesület.

Dr. Hagara Viktor: Méltánylandóknak tartja egész terjedelmükben azon indokokat, amelyeket Tisza István felhozott. Azon véleményben van, hogy a kérdést úgy lehetne megoldani, hogy a szövetséges egyesületek ne alapszabályaikban, hanem közgyűlési határozattal kötelezzék magukat a belépésre. De a függelék fentartassék.

Hegedüs Sándor szerint a dolog lényege ott fekszik, hogy a negyedik szakaszban elfoglalt álláspontnak magyarázatát az adja meg, ami a 25. szakaszban van.

Ez utóbbi szakasz egészen hamis felfogáson alapul a szövetség feltételére nézve. Mert ha a szövetséget úgy kontempláljuk, hogy a közgyűlés a végrehajtó hatalmat az OMGE. választmányának adja, s kötelezővé teszi, hogy minden szövetséges testület az OMGE. tagjává tartozik lenni: ezzel ki van vetkőztetve a szövetséget természetéből, azon természetéből t. i., hogy mint önálló testület működhesse. Ha a szövetséget természetéből kivetkőztetni nem akarjuk, nem hozhatunk olyan alapszabályt létre, amelynek az a tendenciája van, hogy az OMGE. a szövetség ezim alatt a többi egyesület magába olvaszsa. Nagyon helyes volt, hogy előadó ur ebben az irányban őszintén nyilatkozott.

Ne méltóztassék tehát azt mondani, hogy ez kicsinyeskedés, vagy hogy ezen stílus módosítással segíteni lehet, hanem mondjuk ki, hogy ne tartozzék a szövetségre kívánó gazdasági egyesület alapító tagul is belépni az OMGE.-be. Sőt tovább megyek, ne tartozzék semmiféle tagjaul sem lenni, mert épp azért lépek szövetségbe, hogy önállóan érezzem magamat, és mint önálló szervezet akarok szövetségre lépni. (Zaj, ellenmondás. Felkiáltások; nem akarja a tagdíjat fizetni!) Méltóztassék tisztába lenni ezzel a kérdéssel; a gazdasági egyesületek ezt nem akarják.

Nem a tagdíjról van itt szó uraim, hanem jogokról és önállóságról van szó. Önkéntesen csinálhat bármely egyesület azt, ami neki tetszik; belép, vagy nem lép be az OMGE.-be, de hogy a belépésre kényszerítve legyen, ez önállóságának feladása volna. Méltóztassék ezen tudattal és világos állásponttal a kérdést úgy felvetni, hogy itt nem arról a kicsinységről van szó, hogy a vidéki gazd. egyesületek nem akarnak tagok lenni, vagy tagdíjat fizetni, hanem arról, hogy meg akarják önállóságukat óvni és ezen szempontból nem akarnak kötelezettséget vállalni.

Domahidy Sándor: Kár volt ily szikrát bevinni e tárgyalásokba, mint azt előtte szóló tette. Igazat ad előtte szólónak abban, hogy mikor a gazdasági egyesületek szövetségbe lépnek, egészen külön intézényt alkotnak, de minden gazdasági egyesületnek éreznie kell azt, hogy az OMGE., a mely mindenkor protektora volt a gazdaközönségnek, sokat tett a gazdasági egyesületekért is, mindnyájan elismeréssel és hálával tartozunk az OMGE.-nek, hogy kezébe vette a kezdeményezést, tért, helyet adott s támogatta a mozgalmat. Szólok megvallja, hogy Szatmár vármegyei gazd. egyesületében is felmerült azon aggály, hogy ha ezen szövetség létesül, akkor a központi igazgatásból ki lesznek zárva a vidéki egyesületek. Mindezen aggályokat azonban el lehet oszlatni. 43 egyesület már úgy is alapító tagja az OMGE.-nek s csak 3 vagy 4 nem lépett be. Szólok határozottan nem elleneznék a kötelező belépést, hanem tetszésére bizná ezt a vidéki egyesületeknek.

Gróf Dessewffy Aurél elnök: a kérdés ki lévén merítve, az alakuló ülés határozatát enuncziálja, mely szerint az alapszabálytervezet 4. §-a a Nyitrai megyei gazd. egyesület és Tisza István módosításával fogadtatik el.

A tervezet 5. szakaszát az alakuló ülés vita nélkül elfogadta.

Következett a 6-ik paragrafus.

Zlinszky István: Indítványozza, hogy a vármegyei gazdasági egyesületek, melyek öt tagot küldenek a szövetségbe, — ezen öt szavazatot egy taggal is gyakorolhassák.

Rubinek Gyula előadó: Ugyanezt kívánják az erdélyi, maros-torda-, győr- és szolnok-dobokamagyei gazdasági egyesületek.

Tisza István: Nem kívánna megkötni a gazd. egyesületeket, hogy azok 10, vagy 5 jogosult szavazatot csakis 2, illetve 1 kiküldöttre ruházhassanak. Javasolja a következő módosítást: „Szavazati jogát minden szövetségi tag egy vagy több kiküldött által gyakorolhatja.”

Meskó Pál: A nyitrai megyei gazdasági egyesület a közgyűléseken való képviselést úgy a mint az alapszabálytervezet 6-ik szakaszában megállapítva van kevésnek tartja és az a kívánsága, hogy a közgyűléseken egy-egy egyesület több taggal is képviseltesse magát akként, hogy egy egész törvényhatóságra kiterjedő működéssel bíró gazdasági egyesület nem öt, hanem 10 tagot küldjön ki. A szövetségi nagygyűlésnek impozánsnak, hatalmasnak kell lennie, kimondtuk azt, hogy egy ember szavazhat öt helyett is, öt helyett jön egy és az egész közgyűlés összezsugorodhatik egy kis csekély választmányi értekezletté. Szólok helyesnek tartja egyesületnek azon álláspontját, hogy mentől több tagot küldjenek ki az egyesületek és jelenjenek is meg, hisz tudjuk, hogy a velünk ellentétes áramlatok mindig kicsinylik a gazdák ilyenü összejöveteleit, hogy ha összejön 200 gazda, ezek nem beszélhetnek Magyarország gazdái nevében.

A másik módosítása egyesületnek az, hogy a 6-ik szakasz közepén az ötödik sorban „törvényhatóság” és „területére” kifejezések közé tétessék e szó „egész”.

Gróf Dessewffy Aurél elnök: A felmerült két javaslat közül, hogy melyiket fo-

gadja el a többség kivenni nem bírja, ezért szavazásra bocsátja ezen kérdést. Felkéri azokat, akik a Nyitrai megyei gazdasági egyesület javaslatát fogadják el, hogy álljanak fel. (A kisebbség feláll.) Kimondja tehát az alakuló ülés határozataként, hogy a többség a hatodik szakaszt Tisza István módosításával fogadja el az „egész” szó beiktatásával.

Következik a 7-ik szakasz.

Domahidy István indítványozza, hogy e pont akként módosíttassék, illetve szövegeztessék, hogy az OMGE. közgyűlése válassza a tagokat, de a gazdasági egyesület kiküldöttjei szintén részt vehessenek a választásban.

Hegedüs Sándor: Előtte szólóval ellentétben azon véleményének ad kifejezést, hogy az egész szakaszt töröljük. (Egy hang: Kösztönjük alásan.)

A szakasz egyik része már meg van semmisítve. A másik része homályos, mert az ember nem tudja kivenni, hogy mit akar a tervezet szövetségi, vagy OMGE. igazgatóválasztmányt. Az OMGE. csinálja úgy, ahogy jónak látja, de a szövetség választmányára egész más szervezetet igényel; tisztáznunk kell tehát a helyzetet, hogy mit akarunk, önálló szövetségi választmányt-e, s ez esetben a 25-ik szakasz megfelelőleg módosítandó, vagy pedig az OMGE. igazgatóválasztmányát tegyük meg a szövetség organumává. Ez igen nagy különbség. (Ellenmondás, zaj.)

Ha azt méltóztatnak határozni, hogy az OMGE. és a többi gazdasági egyesületek önállóan vegyenek részt a szövetség választmányában, akkor a 7. szakasz intézkedéseinek itt a tervezetben helye nincs. Ezt a szakaszt tehát szólok el nem fogadja és indítványozza annak törlését.

Gróf Dessewffy Aurél elnök: indítványozza, hogy ezen szakasz a 25. szakasszal, a melyre már hivatkozás is történt, együtt tárgyalassék. (Helyeslés.)

Gróf Hadik János: Hozzájárul Hegedüs Sándor indítványához, mert semmi értelmét nem látja annak, hogy ha az egyesület szövetséget akarnak létesíteni, egy oly igazgatóválasztmányra ruházzák a teendőket, melyet nem maga a szövetség választ. (Hegedüs Sándor: Ugy van!) Ennek következtében indítványozza, hogy a szakasz töröltessék.

Maitáth István: Kizártnak látja az egyesület autonóm szabadságát, hogy ha a kiküldöttek nem a szövetség választja, hanem az OMGE. Nem látja be, hogy miért választja azokat az OMGE., a kiket az egyesületek küldenek ki. Szerinte a szövetségbe lépő gazdasági egyesület autonómiáját ezen pontnál is érvényre kell juttatni.

Hegedüs Sándor: Mivel elnök ur Ó nagyméltósága kimondta, hogy a 7. és 25. paragrafusok együtt tárgyalassanak, bátor lesz konkrét indítványát megtenni ezen pontokra nézve. Miután az alapszöveg, a melyből szólok kiindul, a mely itt visszhangra is talál, hogy az OMGE. a maga önállóságában és minőségében hagyassék meg úgy, a mint van és a szövetség autonóm alapon szerveztessék, természetes, hogy autonóm alapon választott választmányának is kell lennie. Az erdélyi gazdasági egyesület erre nézve tesz önálló indítványt.

Szólok azt hiszi és tapasztalja is, hogy a vidéki gazdasági egyesületek általában ellene vannak (Zaj, ellenmondások. Szónok folytatja:) hogy az OMGE. választmányára képviselje a végrehajtó-bizottságot, mivel ez a szövetség természetével merőben ellenkezik, mert ez feltétlenül megköveteli, hogy a tagok önállóan válasszák a maguk képviselőit. Itt más alapszöveg nem lehet, mint-hogy a szövetség közgyűlése önállóan választja meg igazgatóválasztmányát s erre

vonatkozik az erdélyi gazdasági egyesület indítványa, a mely a 25-ik szakasszal szembe van téve. S így szól: (olvassa:)

Méltóztassék e tekintetben határozni böles belátásuk szerint. En az alapszöveg tartom első sorban elfogadhatónak. Az erdélyi gazdasági egyesület indítványának lényege csakugyan az, hogy a szövetség mint önálló testület a maga közgyűléséből direkt választja a végrehajtó bizottságot és ezt ajánlom elfogadásra. Hogyha ez az eszme talál érvényre jutni, abban az esetben a 7-ik szakasz egészen kihagyandó lesz.

Szólok még azt kéri, hogy mivel ez indítvány önálló, engedessék meg, hogy a vita végén mint indítványozó zárszóval éljen.

Meskó Pál: a 7. §-ra Nyitra vármegye gazdasági egyesületének is vannak észrevételei és azt más alakban óhajtja megváltoztatni, de mégis akként, hogy a szövetség végrehajtó-bizottságát az OMGE. igazgatóválasztmányára képezze; mert ha ez nem akként történik, akkor a szövetségből semmi sem lesz, ott leszünk a hol voltunk a multban. (Ugy van!)

Midőn ezt szólok hangsúlyozza, egyuttal kifejezésre akarja e pontban juttatni azt is, hogy valamint az OMGE. minden körülmények közt tartsa meg önállóságát, hogy vidéki kiküldöttek által ne majorizáltassék; viszont minékünk vidéki gazdasági egyesületeknek is saját ügyeink vitelében is meg legyen a teljes autonómiánk és teljes szabadságunk. Ezek alapján a Nyitrai megyei Gazdasági egyesület nevében a 7-ik szakasz helyett a következő javaslatot terjeszti be az alakuló ülés elé s kéri annak elfogadását: (olvassa)

„A szövetség minden tagja az OMGE. igazgatóválasztmányába, mint a szövetségi gazdasági egyesületek végrehajtó-bizottságába három évenként saját igazgatóválasztmányi, illetve igazgatósági tagjai sorából legfőbb három képviselőt választ, minden esetben olyanokat, a kik az OMGE. igazgatóválasztmányának még nem tagjai. A képviselőül választottak az OMGE. közgyűlésének bejelentendők. Egy-egy kiküldött csak egy szövetségi tagot képviselhet. E kiküldött képviselők azonban csakis a szövetségi ügyekben, illetve az ezekkel kapcsolatos összes kérdésekben bírnak szavazati joggal, ellenben az OMGE. vagyoni, személyi és adminisztratív természetű ügyeiben szavazatot nem gyakorolhatnak. (Zajos helyeslés.)

Kodolányi Antal: a gazdasági egyesületek nemcsak azért jöttek most össze, hogy a szövetséget megalakítsák, hanem mert azt is akarják, hogy ez a szövetség dolgozzék s ne csak papirosra legyen meg. Hisz ilyen szövetséggel már birtunk, 18 évig az eredmény az volt, hogy nem dolgoztunk semmit, mert a szövetségnek külön választmányra volt.

Az OMGE.-nek sohasem lehetett szeméretet vetni, hogy más érdekek vezették volna mint az ország anyagi érdeke. A hatvanas években ezen egyesület táplálta a nemzeti aspirációkat s azóta is igen sok életrevaló mozgalom és eszme csirája kelt ki az OMGE. tanácskozásai és kezdeményezése folytán. Abban a nézetben van, hogy ha a szövetség eredménye az ország gazdaközönségére jótékony hatásvétevékenységet kifejteni akar, annak végrehajtó-bizottságát semmiféle más testület nem alkalmasabb az OMGE. választmányánál.

Scitovszky János: annál is inkább elfogadhatja az alakuló ülés ezeket a szakaszokat, mert azokat már 28 egyesület feltétlenül elfogadta és bejelentette belépését. Téves felfogásban vannak azok, a kik azt állítják, hogy az OMGE. semmiféle jogokat nem biztosít, mert adminisztratív és személyes kérdéseibe nem enged hozzászólási jogot. Ha az egyesületek feltételesen őrzik autonómiájukat, legyenek méltányosak az OMGE.-vel szemben is, a

mely
déki g
tosit,
Ez ne
el teh
szus i
zottsá
egylet
sitani
akkén
lölnek
OMGE

mege
telen
miser
telem
mely
hogy
dehog
gazdas
működ
gazdas
legkise
szólok

öt azz
vezete
bizotts
a 7-ik
eszköz
helyet

ülés H
a vég
határoz
tevéke
hogy
majori
hogy t
e kérd
megyei
ajánl
tag vé

a szöv
képp,
konten
az auto
most i
jötté
a vég
pedig
vétel a
bírnak
vánto
kérdés
képvise
többsé
s a sz
de sze
ha ez
ezt fe

halad
elmél
felszó
letben
praxis
év ala
mutat
zuk t
hajtó
tani a
nak
kieg
Nyitra

vélem

gazd.
a szö
amely
a köz
kons
sára
dacz

mely nemhogy nem féltékeny, hanem a vidéki gazdasági egyesületeknek oly jogokat biztosít, a melyek őket eddig meg nem illelték. Ez nem kicsinylendő engedmény; fogadjuk el tehát a 7. és 25. §-okat. Hisz a kongresszus is az OMGE.-re bízta a végrehajtó-bizottság hatáskörét. Szóla a Nyitrai megyei gazdasági egyesület javaslatát tehát mellőznél, de módosítani kéri az eredeti tervezet szakaszát is akként, hogy az egyesületek csak egy tagot jelölnek ki a végrehajtó-bizottságba, a kit az OMGE. aztán beválaszt.

Illyés Lajos: a Maros-Torda vármegyei gazdasági egyesület kiküldötte kénytelen felszólalni azért, hogy dokumentálja, miszerint egyesülete a világért sines egyetemben az Erdélyi gazdasági egyesülettel, mely azt szeretné minden áron elhitetni, hogy ő az egész Erdélyt képviseli. Pedig dehogyan képviseli az egészet. Vannak ott gazdasági egyesületek, melyeknek tevékeny működését meg sem közelítheti az Erdélyi gazdasági egyesület, mely Erdélynek éppen a legkisebb részét képviseli. Ezen kijelentéssel szóló tartozik azért, mert egyete megbízta őt azzal, hogy fogadja el az alapszabálytervezetet akként, hogy a szövetség végrehajtó bizottsága az OMGE. választmánya legyen, a 7-ik §-on csak annyi változtatást óhajt eszközölni, hogy a 4-ik sor elején „jelöl” helyett „megválaszt” kitétel szurassék be.

Makfalvi Géza szerint, ha az alakuló ülés Hegedüs Sándor indítványát fogadná el, a végrehajtó-bizottság oly ritkán jönne össze határozatképes számban, hogy a szövetség tevékenységet alig fejthetne ki. Itt azt látja, hogy az aggály az, miszerint az OMGE. majorizálni fogja a gazdasági egyesületeket; hogy tehát a majorizálásnak eleje vétessék, e kérdést tökéletesen eloszlatja a nyitrai megyei javaslat, melyet oly módosítással ajánl elfogadásra, hogy kevesebb képviselői tag vétessék fel.

Melzer Gyula: Ha életképesen akarjuk a szövetséget létesíteni, nem képzeli azt másképp, mint a hogy az a 25-ik paragrafusban kontemplálva van. Azok, a kik nagyon féltik az autonómiájukat, a vidéki egyesületek közül most is meggátolni akarják a szövetség létrejöttét és nem akarják az OMGE. választmányát a végrehajtó-bizottság teendőivel feruházní; pedig jól tudják, hogy mily gyenge a részvétel a vidéki egyesületek ülésein is, úgy hogy alig bírnak határozatképes ülést tartani. Azért kívánatos, hogy az a testület vegye kezébe ezen kérdést, mely szellemi és anyagi erőt egyaránt képvisel, t. i. az OMGE. választmánya. A többség nyilatkozott, a tervezet elfogadta s a szövetség ennek alapján megindulhat, de szerinte halva született gyermek lesz, ha ezt a 25-ik paragrafust kitoröljük. Szóla ezt fentartani kívánja.

Gróf Károlyi Sándor: A vita ezen előrehaladott stádiumában röviden kíván szólni; elméletileg helyesnek tartja Hegedüs Sándor felszólalását, ez korrekt logika volna elméletben a szövetség szempontjából, de a praxisban ezt keresztülvinni lehetetlen. 19 év alatt a szövetség végrehajtó-bizottsága nem mutathatott fel eredményes működést; bizuk tehát a szövetség ügyeit olyan végrehajtó közegre, amely képes lesz végrehajtani a szövetség intenczióit, s erre alkalmasnak találtuk az OMGE. választmányát, kiegészítve, megerősítve épp úgy, mint azt a Nyitrai megyei gazdasági egyesület javasolja.

Galgóczy Károly: Oszítja előtte szóló véleményét.

Tisza István: Abból indul ki, hogy a gazdasági egyesületek összességével kell megalkotni a szövetséget. Különösen két kérdés volt, amelyre nézve aggályok merültek fel, t. i. a közgyűlés és a választmány. Örömmel konstatálja, hogy a közgyűlés összealkotására vonatkozó aggályok eloszlattak. Szóla daczára, hogy a végrehajtó-bizottság külön

szervezését gyakorlatilag is és elméletileg is helyesnek tartja — ha a szavazásnál esetleg kisebbségben marad — eleve kijelenti, hogy a Nyitrai megyei gazdasági egyesület indítványának elfogadása esetén mindent el fog követni, hogy egyesületét ily értelemben igyekezzék a szövetségbe való belépésre reábirni. (Helyeslés.)

Domahidy István: A nyitrai megyei indítványát fogadja el.

Farkas Abrahám: Szintén a nyitrai javaslatot ajánlja elfogadásra.

Kvassay Jenő: Felhívja az alakuló gyűlés figyelmét arra a szempontra, a mi itt még a vita folyamán meg nem világított. Ha most külön végrehajtó-bizottság alakítatik, akkor tulajdonképpen két, quasi egymással versenyző végrehajtó-bizottság lenne, az egyik az OMGE. választmánya, a másik pedig a szövetség végrehajtó-bizottsága, a melyek ugyanazon kérdésekben esetleg eltérő határozatokat is hozhatnának. Ilyen állapotot öntudatosan teremteni nem tarthatná helyesnek.

Hagara Viktor dr.: Azt hiszi, hogy a tárgy eléggé kimerített arra, hogy szavazás alá bocsáttassék, legfeljebb még előadónak volna végszava. Szóla felhozza röviden, hogy még a Nyitrai megyei gazdasági egyesület javaslatának elfogadása esetén is aggály van, hogy ezen módosítást miképpen lehet majd keresztülvinni magában az OMGE.-ben, melynek választmányára 180 új tagot oktrojálunk. Szóla kijelenti, hogy az OMGE. választmányi tagtársaival együtt mindent el fognak követni, hogy az OMGE.-ben ezen indítványt elfogadtassék.

Melzer Oszkár az erdélyi gazdasági egyesület kiküldötte megvallja, hogy egyéni nézete némileg ellentétbe jutott a mandátummal, a melylyel ideküldetett, mely szóla azzal az utasítással küldetett ide, hogy az erdélyi gazdasági egyesület indítványát pártolja. Nem tartja szégyennek megvallani, hogy az itt hallott érvek oly benyomással vannak reá, hogy hajlandó volna másképp szavazni, mint megbízatása szól. Szóla igéri, hogy saját együleténél mindent el fog követni, hogy elfogadja az alapszabálytervezetet és a szövetségbe belépjen.

Hegedüs Sándor: A zárszóval él és azt a gyanút kívánja elhárítani, mint hogy ha az OMGE. érdemeinek csökkentésére csak egy szóval is törekedett volna. Igazat ad azoknak, a kik azt hangsúlyozzák, hogy oly szervezet kell teremteni, a mely munkaképes; harmadik megjegyzése pedig az, hogy megvan könnyítve az erdélyi gazdasági egyesület helyzete is azon indítvánnyal, a melyet a nyitrai megyei gazdasági egyesület tett, melyhez az erdélyi gazdasági egyesület nevében szóló hozzájárul. (Éljenzés.) De felhívja az alakuló ülés figyelmét arra, hogy ha a nyitrai megyei gazdasági egyesület által proponált javaslat elfogadtatik, akkor a 25-ik szakaszt is stílus módosításnak kell alávetni. Tehát a szöveg így kell, hogy szóljon: „a szövetség végrehajtó-bizottsága áll az OMGE. ig. választmányából és a vidéki gazdasági egyesületek kiküldötteiből.”

Gróf Hadik János: szintén hozzájárul a Nyitrai megyei gazdasági egyesület javaslatához azzal a módosítással, melyet előtte szóló felhozott.

Gróf Deseffy Aurél elnök: Az alakuló gyűlés határozataiként kimondja, hogy az alapszabálytervezet 7-ik paragrafusát a Nyitrai megyei gazdasági egyesület javaslata fogadtatott el egyhangulag. Az ezen szakasszal kapcsolatos 25-ik szakaszt pedig az alakuló ülés Hegedüs Sándor indítványára a következő szöveggel fogadta el: „A szövetségi nagygyűlés végrehajtó-bizottsága az OMGE. igazg. választmánya és a gazdasági egyesületek kiküldöttei”.

Előadót olvassa a 8-ik szakaszt, melyet az alakuló ülés elfogadott azzal, hogy az

OMGE. helyett megfelelően mindenütt „a szövetség végrehajtó-bizottsága” kifejezés teendő, úgy e paragrafusban, mint a többiekben is.

A 9-ik szakaszt az alakuló ülés Tisza István stílus módosításával s a „vagy esekély anyagi eszközökkel rendelkező társ egyesületek segélyezésére” szavak kihagyásával fogadta el.

A 10-ik szakasz egyhangulag elfogadtatott.

A 11-ik szakaszhoz gróf Széchenyi Imre indítványára az alakuló ülés e kifejezést pótolja: „a szervezetek kivételével”, míg „a segélypénzekről elszámolnak” szavakat kihagyni határozza.

A 12., 13., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25. és 26-ik paragrafusokat az alakuló ülés minden változtatás nélkül elfogadta.

A „Függelék” tárgyalásánál a harmadik szakaszban kontemplált évenkénti fixrozott hozzájárulási költség helyett a Maros-Torda vármegyei gazdasági egyesület kiküldötte az egyesületek tagdíj jövedelmének 5%-át proponálja. Ehhez azonban az alakuló ülés hozzá nem járul; elfogadta a szakasz eredeti szövegét.

A 4-ik szakaszt az alakuló ülés a „Függelék”-ből elhagyja. A „Függelék” többi szakaszai egyhangulag elfogadtattak.

Gróf Deseffy Aurél elnök: Az alapszabálytervezet ekként letárgyalatván, a szövetség végleges megalakulását kimondja. (Hosszantartó lelkes éljenzés.)

A szövetség alapszabályai jóváhagyás végett fel fognak terjesztetni. Most még csak az van hátra, hogy a mai tanácskozáson felvett jegyzőkönyv hitelesítésére két tagot küldjön ki az ülés s erre nézve javaslatba hozza Hegedüs Sándor és Meskó Pál urakat. (Helyeslés.)

Malatinszky György a heves megyei gazdasági egyesület kiküldötte kijelenti, hogy egyesülete azért nem nyilatkozhatott, mert a tervezetet későn vette kézhez.

Hegedüs Sándor: Indítványozza, hogy az alakuló ülés a tanácskozások tapintatos vezetéséért elnök ur Ó Nagyméltóságának jegyzőkönyvileg fejezze ki köszönését. (Zajos helyeslés, felkiáltások: Eljen gróf Deseffy Aurél.)

Gróf Deseffy Aurél megköszönve s gazdasági egyesületek kiküldötteinek szív e megjelenését, kívánja, hogy valóban áldást hozó működést fejtsen ki a most már megalakult szövetség és az alakuló ülést berekeszti.

NÖVÉNYTERMELÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Termelési kísérlet Viktória borsóval és szeradellával.

☞ Folyó évben is érdeklődésem tárgyát képezte a Viktória borsó. Cserháti tanár ur volt szives 3 mm. eredeti vetőmagot rendelkezésemre bocsájtani, melyet hat birtokos közt per 50 kgr. kiosztottam. Ezuttal tisztán a magtermelési eredmény megismerése képezvén a cél, az egész 50 kg. vetőmag, magnyerés céljából lett elvetve.

A kísérletek Sáros vármegyében 1—1 m. holdon eszközöltettek. A hat kísérleti helyről 5 jelentés érkezett be.

Ezen kimutatásból látható, hogy a felvidéken, de különösen nálunk Sáros vármegyében a borsó ápril 8-ánál előbb nem volt elvethető s még máj. 7-én is vettetett, továbbá, hogy szórva vettetett, leginkább két szántásba, tekintet nélkül a talaj minőségére, az előveteményre és trágyázásra. A borsó aratása aug. 10. és egy 28-a közt

	I.	II.	III.	IV.	V.
Helység:	Kapi	Roskovány	Girált	Balpatak	Soóvár
Talaj:	jó agyag	hom. agyag	agyag	hom. agyag	hom. agyag
Elővetemény:	rozs	árpa	borsó	őszi borsó (kiszántatott)	rozs
Talajmegmivélés:	2 szántás	2 szántás	2 szántás	3 szántás	2 szántás
Utolsó trágya:	1894. istállótr.	1892. istállótr.	1895. juhtrágya	1895. istállótr.	1894. istállótr.
Vetés ideje:	ápril 16.	ápril 20.	ápril 10.	máj. 7.	ápril 8.
Sortávolság:	szórva	szórva	szórva	szórva	szórva
Aratás ideje:	aug. 28.	aug. 15.	aug. 20.	aug. 18.	aug. 10.
Termés kg.:	510	640	550	412	480.

történt, tehát az aratási idő már csak fél olyan tág határok közt ingadozik, mint a vetési idő, az az a borsó meglehetősen, egy időben érett be.

Az átlagos terméseredmény 518 kg. mag, 50 kg. vetőmag után, a mi 10-szeres maghozamnak felel meg; hektoliter sulya 82-83 kg. közt ingadozott.

Ha tekintetbe veszem, hogy az 1895. évben az állomás által végrehajtott kísérletek közül 100 kg. mag után 357-1670 kg. közt ingadozott a terméseredmény, a mi 50 kg.-ra átszámítva 178-785 kg. termést tesz ki, azt látom, hogy Sáros vármegyében a termés nem ingadozott oly nagy szélsőségek közt s az átlaga a két szélsőséges számnál tavaly 482 kg., ez idén 510 kg.-nál nagyobb.

Azt hiszem, hogy ha sorvető géppel legalább is 30 cm. sortávolságra vetették volna nálunk, az eredmény még szebb lett volna. Magam láttam e kísérletekből néhányat s mondhatom, remek látvány volt a 120 cm.-nél magasabbra is felnőtt tömött borsótábla dus virágzatával.

Megjegyzem, hogy a II. rovatban feltüntetett 640 kg. mag kétszeresen van számítva, mivel a kísérletező csak 25 kg. magot vetett el magnyerés céljából és ebből termett 320 kg.

Ugyancsak ezen termelő megjegyzi, hogy a Viktoria borsó a közönséges *szepesti borsónál 2 héttel előbb érett be*, dacára annak, hogy egyszerre lettek vetve.

A IV. rovatban kitért az adatok bejelöltje ugyancsak Viktória borsóval — melyet egy bpesti magkereskedőtől hozott — szintén kísérletezett és pedig összehasonlítás céljából, ebből termelt 50 kg. után 320 kg. mag, melynek hektolitersulya azonban 83¹/₂ kg. volt a magyar-óvárival szemben, mely csak 83 kg.-mot nyomott. Valamennyi kísérletező egyhangú nézete, hogy Sáros vármegye talaja és éghajlata igen megfelel e borsóféleségnek s ezért termelése az első évi terméseredmény nagysága, első rendűsége és zsizsikmentessége következtében felkarolandó és a nép között a vetőmag terjesztendő.

A szeradellával — sajnos — már nem érhettem el ily kedvező eredményt, mivel az 1 mm. magot habár 5 helyre osztattam ki, sehol sem vált be, illetve sehonnán sem kaptam kedvező tudósítást. Az öt hely közül 1 helyen elkéstek az elvetéssel, 1 helyen időközben a kísérletre vállalkozó földesur meghalt s így a szeradellával nem tudtak mit csinálni, 1 helyen állítólag kiégett s két helyről jelentik, hogy oly nagyra sem nőtt meg, hogy kaszálni lehetett volna.

A szeradellával tehát alig fogunk Sárosban boldogulni. *Hreblay Emil.*

GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

Rovatvezető: Mezey Gyula.

A magyar teáról és a khinai tea hamisításairól.

Az ezredéves országos kiállítás mezőgazdasági csoportjában, a kereskedelmi és gyógynövények között Lipnyák Leó, Turócz vármegye, Pribócz községből egy olyan

gazdasági produktumot állított ki, a mely minden figyelmes szemlélőnek felkeltette érdeklődését.

Már maga a czim „Magyar tea“ elég arra, hogy különösen a szakember figyelmét lekösse s őt felhívja, hogy e terménnyel behatóbban foglalkozzék. A hely, a honnan ezt a teát kiállították, égalji viszonyok tekintetében megközelítőleg sem felel meg a teához hasonló életfeltételű növények követelményeinek s mégis ez színével, de különösen remek illatával versenyezhet a legfinomabb khinai teával is. A földmivelésügyi m. kir. miniszter, kinek figyelmét fölhívták a magyar mezőgazdasági produktumra bővebb információkat kívánt róla. Így került megvizsgálás végett egy doboz belőle a budapesti m. kir. állami vetőmagvizsgáló állomásra.

A pontosan végrehajtott vizsgálat eredménye teljesen igazat adott a khinai teára vonatkozó hasonlóságának, mert 100 gr. egyenlően összekevert mennyiség tartalmaz.

Valódi khinai teát	68.87%
Lithospermum officinale	29.92%
Por és egyéb szemetet	1.21%

Persze így már mivel magyarországi produktum, csak a Lithospermum officinale L. (Mária gyöngye, Orvosi hómag) és a „por s egyéb szemét“ egészen más szempontból bírálható el a „magyar tea“. Az a kérdés, hogy vajjon a Lithospermum officinale L. milyen értékkel bír mint tea vagy teapótszer, avagy egyáltalán használható-e annak?

Hogy ezt kellőleg kimutathassuk, pár sorban foglalkoznunk kell a valódi teával, a mi tekintettel annak általános használatára, azt hiszem, nem lesz érdektelen. A valódi tea a Thea Sinensis L., T. Salicifolia, T. candata, T. assimilis, T. lanceolata (Calpandra lanceolata), T. gumosaura, T. rosiflora, T. euryoides, (Camellia fraterna), a Theaceák (Ternstroemiaceák) családjába tartozó, Khina, Japán, Jáva, Ceylon, Elő-India, Brazília és Ázsiai-Oroszországban termelt cserjék leveleiből, szárrészeleiből virágbimbóiból és rügyeiből áll. A leveleket május, június és augusztusban szokták szedni. A tavaszi levelek még fejletlenek s nem ritkán még rügyek vannak közzéjük keverve. A tea jóságára igen nagy befolyással van a válfaj, a szedési időszak s végül az előkészítési mód. Két nagy osztályt különböztetünk meg, ha eltekintünk a termelési helyektől eredő számos nevektől és pedig fekete és zöld teát. A fekete teát úgy állítják elő, hogy különösen dombok lejtőjén hegyoldalakon levő cserjék leveleit összegyűjtik s garmadákba rakva 10-12 óráig állani hagyják míg a nedvdus levelek fülledni kezdenek s megbarnulnak. Aztán faasztalokon kézzel megsodorják s pár percnyi pörkölés után, parázs fölött lassan tökéletesen kiszáritják. A zöld teához különösen a trágyázott talajon levő cserjék leveleit gyűjtik össze, de garmadákba nem rakják, hanem tűz fölött fonnyasztják, aztán megsodorva szárítógerekekben gyorsan forgatva 4¹/₂ óra alatt megszáritják. Ennek a színe sárgászöld s egyáltalán nem hasonlít a kereskedelemben előforduló zöld tea színéhez, melyet különösen Kínában mesterségesen festenek zöldre.

König analizise szerint a khinai tea tartalmaz:

Víz	11.49%
Nitrogéntartalmú anyagokat	21.22%
Koffeint	1.35%
Illó olajat	0.67%
Zsir-, chlorofil- és viaszt	3.62%
Méza- és dextring	7.13%
Csersavat	12.96%
Nitrogénmentes anyagokat	16.75%
Farostot	20.30%
Hamut	5.11%

A legfontosabb anyag a Coffein, mely T. F. Hanausch szerint a csersavhoz van kötve s ha leforrázzuk a leveleket, legnagyobb részben átmegy a forrázatba. Mivel a csersav csaffein csak meleg vízben oldható, azért a jó teaforrázat a kihülés után megzavarodik, mert kicsapódik a csersavas koffein. Fontos anyag még a tea illó olaja, mely igen szép citromsárga színű s a teának speciális illatot ad.

A teát mi annak koffeintartalma miatt élvezük s ettől függ a tea értéke is. Hatása különösen a szividegekre van, de általánosan vehemensebb funkcióra ösztönzi a központi idegrendszert. A tea illóolaja fokozza a gyomornedv elválasztást s így növeli az emésztőképességet, s ezzel együtt az étvágyat is. A koffein is izgatólag hat az emésztési szervekre, de hatását a jelenlevő csersav csaknem kiegyenlíti. Verejtékeltválasztást a tea forrázatban csak a meleg víz idézi elő. Hidegen ivott tea után verejtékzaporodás nem észlelhető. A rendkívüli nagy kereslettel, melyben s tea mint élvezeti czikk részesül mintegy vele járt, hogy azt lelkiismeretlenül hamisítsák a legkülönbözőbb módokon.

Már Khinában régen szokásos a tea festése s talán ez a legártatlanabb hamisítás, ha ugyan a használt festékek nem tartalmaznak a szervezetre nézve káros anyagokat. Már egészen más a szervezeten anyagokkal való hamisítás. A teát megnekedvesítik mézga vagy keményítő csiriz oldattal s azután grafit, ólom, porcellánföld, vas, stb. porral hintik be. Különösen a vas- és grafitporral hamisított fekete tea igen gyakori. T. F. Hanausek szerint egy időben igen nagy mennyiségű, vasforgácsal hamisított tea jött a forgalomba. Ez a hamisítási mód előnyös volt a hamisításra, mert aránylag kis mennyiségű vasforgács hozzá keverése által nagy sulyzaporulatot ért el. De viszont nagyon könnyen ki lehetett mutatni, s így hamar felhagytak vele. Angliában a közkeveltségnek örvendő s „Gun powder“ néven árusított teát, a selyemhernyó ürülékének nagymennyiségbeni hozzákeverése által hamisítják. Szokták a már egyszer használt tealeveleket újra fonnyasztani és megsodorva a friss tea közé keverni.

De legáltalánosabb a különböző növények leveleivel való hamisítás. E célra rendszeren az igen közönséges s nagymennyiségben előforduló növények leveleit használják. Ez a legolcsóbb hamisítási mód. Az eddigi vizsgálatok alapján a következő növények szerepelnek mint teahamisító anyagok: Epilobum augustifolium L. (Keskenylevelű fűzike); Fragaria (földi eper) speciosek; Prunus spinosa L. (Kökény) Sambucus nigra L. (Bodza); Rosa canina L. (Rózsa); R. dumalis L.; R. rubiginosa L. (Rozsdás rózsa); R. glauca var. complicata; Salix alba L. (Fehér fűzfa); S. amygdalina L. (Mandula fűz); a Nuphar japonicum L.; Lycium barbarum L.; Fraxinus excelsior L. (Magas kőris) és a Lithospermum officinale L. (Orvosi hómag, Maria gyöndye.)

Mivel a jelen esetben reánk nézve ez az utolsó a legfontosabb, ezzel foglalkozom bővebben. A Lithospermum officinale az asperifoliák családjába tartozó, igen közönséges évelő gyom. Alsó levelei lándzsásak

s ékidom de ezek i lüek. Vir A szár é szabadszelo Belo maznak a Czelulózák Cseranyag Zsiradéko Nitrogén

Koffi illó olaja hasonló r kéletesen valódi tea teaszerű.

Mint meretes s s ebből k éay“. E szintén m désre s v tea“ kísér

Mint semmit s pelhet. K rázott tea nagyító ü borszerű,

széles, kis A levéllap mellékere A Lithosp tündén ke borítva va lyeknek csön nyug hegyes szó

erezett, ny Ebbő kettő közö merhető.

Azt mondhatju valódi tea len hamisi talát s e között meg

ÁLL

A

Azt főleg nagy igavis okrei javításáva száraz kli nagy körü többnyire nagy átlá sára is ké a nehéz g gazdálkod első feltét kell szánt fel kell ós feltétel, v

ket, hogy sorban er igás ökör üzemből kell venni a munkál őket hizób összeolvad nyira, ho

het; a fe nak igazu

s ékidomuak. Szárlevelei kissé tompábbak, de ezek is lándzsásak, nyeletlenek s épszerűek. Virága sárgás fehér, ritkán kék színű. A szár és levelek finoman szőrösek s ez szabadszemmél is látható.

Belonhobek analizisa szerint tartalmaznak a levelek:

Czelulózát	5.96%
Cseranyagot	8.25%
Zsiradékot	9.29%
Nitrogénment. szerv. anyagokat	29.69%

Koffeint vagy egyáltalán alkaloidát és illó olajat nem tartalmaz. A levelek a teához hasonló módon fonnyasztva és sodorva tökéletesen hasonlítanak színükre nézve a valódi teához, s főzetének arómája kellemes teaszerű.

Mint teahamisító anyag már régen ismeretes s Csehországban nagyban termelik s ebből készül az ugynevezett „pronič Český čaj”. „Első cseh tea”. Horvátországban szintén mint „Horvát tea” jön a kereskedésbe s végül most nálunk, mint „Magyar tea” kísért meg tért hódítani.

Mint teapótszer egyáltalán nem ér semmit s csakis mint hamisító anyag szerepelhet. Könnyen felismerhetjük, ha a leforrázott tealeveleket kiterítve egy közönséges nagyító üveggel nézzük. A valódi tea levele borszerű, 6–12 cm. hosszú és 2–2½ cm. széles, kis 3–4 mm. hosszú száron ülő. A levéllap széle csipkézett s a főérhez a mellékerek csaknem derékszög alatt futnak. A Lithospermum levele lándzsaalakú, feltűnően keskeny, igen hegyes. A levéllap borítva van finom hófehér szőrökkel, melyeknek mindenike kis kiemelkedő szemölcsön nyugszik. A főérhez a mellékerek igen hegyes szög alatt jutnak, általában gyéren erezett, nyeletlen s a lap széle mindig ép.

Ebből látható, hogy a különbség a kettő között nagy és laikus által is felismerhető.

Azt hiszem a fentebbiek alapján kimondhatjuk, hogy a „Magya tea” eltekintve valódi teatartalmától egy teljesen érdektelen hamisítvány, melynek forgalomba hozatalát s elterjedését minden körülmények között meg kell akadályoznunk.

Barna Balázs.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovtvezető: Monostori Károly.

A hizlalásról általában.

Azt hiszem ma már alig van gazda főleg nagy magyar alföldünkön, a ki csak igás ökrei létszámából kiselejtezett ökre feljavításával e dologgal végzett volna. Az alföldi száraz klíma, a műtrágyák alkalmazásával nagy körültekintésre int, és a drága műtrágya többnyire nem válik be, azonkívül talajunk nagy átlagban kötött strukturájának javítására is kell szalmás istálló trágya, viszont a nehéz gazdasági viszonyok az intenzivebb gazdálkodás felé hajtának, melynek megint első feltétele az intenzivebb művelés. Mélyen kell szántanunk és sokat, minden földünket fel kell öszszel szántanunk, ez az első alapfeltétel, vissza kell tartanunk a téli nedvességet, hogy a ma már sokoldalú termelésünket félig meddig biztosítsuk. Hanem ide első sorban erő kell, nagyobb erő, illetve több igás ökör, mint a mi a gazdaság állandó üzemből tartásához szükséges, tehát ökröt kell venni, hogy a munkálatokat végezhessük, a munkálatok elvégzése után pedig befogjuk őket hizóba, és szépen meghizlaljuk, így azután összeolvad a hizlalás a gazdálkodással annyira, hogy egyik a másik nélkül nem élhet; a fenti okok miatt aztán nincs azoknak igazuk, a kik kiszakítják a hizlalást a

gazdálkodás keretéből, és mint egy külön álló üzletet tekintik, a mely üzletrovására, minden gazdasági terményt jó borsosan felszámolnak, és azután kisütik, hogy a hizlalásra ráfizetnek. Ha én a takarmányrépát, a mi nek átlagos hozama kat. holdankint 200 mázsa körül van, 50 kr mázsánkénti ár mellett számítom, a szénát és egyéb szálást 2 ft 50 kr-ával, ugyan hogy akarjam, hogy még a hizlalás hasznát is hozzon, hiszen ilyen árak mellett már meg van a haszon, midőn azt a hizóban ilyen magas áron értékesítjük. Mindenesetre több haszon, mintha öszszel a sovány ökröt eladjuk, mikor ennek ára ugyanis igen csekély. Előnye a hizlalásnak a tehenészettel szemben az, hogy sokkal könnyebben végezhet a gazda vele. Nincs bőtermése a takarmányfélésekben; kevesebb ökröt állít be, jön egy fordulat a gazdasági viszonyokban, kihizlalja ökreit, eladja és rendezheti másképp viszonyait, a mi a drága tehen és tejedényeknél már sokkal nehezebben megy, azután a kezelés is sokkal egyszerűbb és könnyebb itt, mint a tehenészettel. Sokszor hallom a panaszt, hogy egyik másik gazda ökre, ilyen olyan rosszul hizik, és ilyenkor többnyire a takarmányt hibáztatják. Feltéve, hogy ez is szakszerű oka annak, hogy rosszul hizik az ökör, én mégis többnyire megtekintve az elpanaszolt ökröket, azt látom, hogy a nagyobb hiba az ökrök minőségében, nem a takarmányban van.

A hizlalandó ökör bevásárlása igen nehéz dolog, az egész hizlalás jó vagy gyenge eredménye, ha különben valami előre nem számítható dolog közbe nem jő, ettől függ jó részben. Oriási különbség van ökrök és ökrök között, tarka és fehér között, viszont tarka és tarka, fehér és fehér között. Nem mindig az az ökör oleó, a melynek bevásárlási ára csekélyebb; és főleg nem oleó az öreg ökör, ezt kell első sorban kizárni a hizlalásból, még pedig úgy, hogy nem szabad ökreinket nagyon elvéniülni hagyni; nem mondom, hogy nem lehet az öreg ökröt is meghizlalni, hanem ilyen hizlalásnál hány % a musta, és milyen bajos azt eladni. ara meg tudnak azok felelni, a kik azt már próbálták. Főleg a fehér ökör bevásárlásánál kell nagyon vigyáznunk a küllemre, mert ennél ebből lehet csak a hizékony-ságra következtetni. Zöldszarvu ökröt soh se hizlaljunk, ez mindég goromba marad, és nem veszi szívesen semmiféle mészáros, a finom fehér szarvak, kis fej, egyenes hát és far, jó láb és nagy (has e két utóbbira különösen vigyázni kell, hogy meglegyen), ezek azon kívánalmak, a miket, ha ránézünk egy ökre, megláthatunk minden méresege-lés és tapogatás nélkül. A ki járja a vásárokat, láthatja, hogy 4–5 kr. különbség van kilogrammonként, bevásárlási árban fehér ökröknél, és én tapasztalataimra támaszkodva azt merem állítani, hogy az jár jobban a ki a drágábbat veszi. Jobban jár (ha t. u. i. meg tudja bírni a különbséget), mert jobban hizik az ökör, hamarabb kész lesz, és magasabb árban adhatja el. Erre pedig szintén ki kell terjeszteni a figyelmet, hogy 27 kros, vagy 42 kros ökrrel étetjük-e takarmányunkat, illetve a felétetett takarmányból 27 vagy 32 kros hust produkálunk-e. Nem osztom, sőt elítélem azon nézetet, hogy jobb az ökröt nem egészen kihizlalni, igaz, hogy az ökör, az utolsó időben jóformán semmi, vagy alig valami napi gyarapodást mutat, de ebben az időben kapja a kvalitást, a mit meg is fizetnek; könnyű mondani, hogy ne hizlaljuk ki egészen az ökröt, de tessék azután el is adni azt, főleg a mikor kissé nehezek az értékesítési viszonyok, mint pl. most. Sokkal jobb és könnyebb a helyzet a tarka ökröknél, a melynél szintén vigyázni kell a színre, a küllemre, de itt nem tehetünk olyan hibákat, mint a magyar ökör bevásárlásánál. A tarka ökör jobban hizik, jobban

értékesíti a takarmányt és a kgonkénti ár sokkal (6–8 krral magasabb,) mint a fehér ökröknél. Természetesen a beszerzési ár is magasabb — főleg az utóbbi időben aránytalanul magas is ez eladási árhoz viszonyítva — nagy konkurrenzia miatt, lévén nálunk az a divat, hogy ha valakinek jól sikerül valami, mindjárt mindnyájan úgy és azt akarjuk csinálni, egymásra licitáljuk az árakat és nagy keresletet teremtünk, a mi mindenesetre nyomja az eladási árakat.

Ha most már a teljesen kihizlalt fehér és tarka ökrök napi gyarapodását vizsgálom, úgy azt tapasztalom, hogy 200 fehér ökör, 1050 kg beállítási súly mellett 170 napi átlag hizlalásnál 102 dekagrammal szaporított naponta, addig 200 tarka ökör ugyancsak 1050 kg beállítási súly mellett 160 napi átlag hizlalásnál 120 dekagramm napi szaporulatot ért el. Igen fontosnak tartom a pontos időbeni etetést, a nyugalmat, az egyöntetű, illetve egyforma takarmányt; minden ökröt individualiter kell ösmerni, annak szokásait, étvágyát, a beállításhoz meg kell figyelni, hogy amennyire lehet egyforma ökrök jöjjenek egymás mellé, vagy egy jászolra és lehetőleg arra kell iparkodni, hogy az ökör eleinte terimés takarmányokkal jólakjék, de tulságos sokat ne kapjon, csak annyit, amennyit jóízűen megeszik, nehogy izék maradjanak előtte. Ugyancsak vigyázni kell tiszta nem hideg vízre az itatásnál, valamint a kellő mennyiségű só adagolására is.

A mint említettem, a nyugalom igen fontos, én részemről ebből a szempontból nem vagyok barátja a gyakori mázsálásnak.

Az ilyen apróságokról és a takarmányozásról egész kis kötetet lehetne írni, a mire most bővebben kiterjeszkedni nem óhajtok, mert szerintem minden gazdának más és más viszonyokkal, más és más takarmányokkal kell számolnia és recepteket adni, nagyon bajos. Csak azt jegyzem meg, hogy én egyáltalában, de főleg a hizlalásnál mindenféle fülesztésnek ellensége vagyok, kivált, ha erőtakarmányokat is vegyitnek a keverék közé. Különbséget kell tennünk a téli és nyári hizlalás közt; nagy általánosságban mondhatom, hogy nyáron kelendőbb a könnyebb ökör, mint a nehéz és ha áll az, hogy rossz ökröt ne hizlaljunk, ezt főleg a nyári hizlalásnál tartjuk be, mert a rossz ökröt nyáron megeszi a légy. Ahol a nyári hizlalást rendszeresen üzik, ott az istállók berendezésére ügyelni kell; szükséges, hogy azok elég magasak és szellősek legyenek, mert az alacsony rossz levegőjű istállóban sokkal több a légy, mint az elsőben és a jószág is sokkal könnyebben meg van, emitt nem zaklatódik annyit és nem fullasztja el a meleg. Ha még hozzátesszem, hogy az esetleg rosszul hizó ökröket vétek az istállóban tartani, elmondottam a hizlalás körül megfigyelendő dolgokat, melyek után legyen szabad az eladásról is felhoznom egyet-mást.

Az eladással sajnos egyedül Bécsre vagyunk utalva. Pesti vásár telítve van az oleó szerb marhával és a vevőközönség is olyan kevésse finnyás, hogy ha egy heti piacon 100 prima ökör van, akkor már ez nem keresett és mindenféle szedett marha lenyomja az árát a jó ökröknek. Ehhez járul még, hogy az utóbbi időben az ugynevezett Kneipok vágása meg van engedve és így van oleó hus elég, a jó ökrökkel pedig mehetünk Bécsbe. Mondhatja valaki, hogy adjuk el otthon ökreinket, a mi nagyon szép dolog elvben, de most már az ugyis minimális haszonnal járó üzlet után adjunk egy olyan részt a helyzet nehézségeit jobban ösmernő kereskedőnek, hogy az szintén kellő hasznót adhasson a bizományosnak. Kérdem most már, hogy adhatjuk el ökreinket vagy a magunk. vagy a kereskedő károsítása nélkül. Hogy Bécsben mennyire ki vagyunk

szolgáltatta, a mézárásoknak azt csak az érti meg, a ki azt próbálta; ilyesmit leírni nem lehet, de szerintem a legnagyobb perfidia mit velünk magyarországi termelőkkel elkövetnek, az úgynevezett contumaez vásár állandó fenntartása. Bécs akkor és úgy zárja el magától egyik-másik magyarországi megyét a mint jóformán neki tetszik. Nem egymagában álló eset az olyan, hogy a 82 □ mértföldnyi területű megyénk egyik sarkában, igen enyhe lefolyású száj- és körömfájás volt egy-két községben és ezért az innen 20 mértföldnyire eső, 6 hónap óta elzárt istállóban lévő kész hizott ökör, csak a contumaez vásárra mehetett, mert Bécs elzárta a szabad vásárról az egész megyét. A contumaez vásár szombaton tartatik meg, az elzárt megyékből jövő ökröket pedig csak pénteken szabad kirakni a szabad ég alá, így áll ez a kényes 6-7 hónapig istállózott ökör, 3-4 napi waggonban állás után szombaton egész nap a contumaez vásáron és ha másnap el nem adható, úgy le kell azokat a vásárhídon vasárnap vágni. Tessék ilyen körülmények között eladni. Ha az ember végighallgatja azt a temérdek panaszt, a mit magyarországi hizlálók és kereskedőktől hall, bizony megütözik és félve kezdi, vagy le is mond a hizlálásról. Rontanak bennünket gazdákat, a hizlálással foglalkozó ipari szeszgyárak is. Szerintem ma már a hizlálás egyedül a gazda kezébe való, nem pedig annak a gyárosnak, ki gyárának eme mellékterményét másképp is tudja értékesíteni. Vannak még egyéb apró kellemetlenségek is, pl. az ökröket meg kell kötni a waggonban; eltekintve attól, hogy a vasut ugye vállal szavatosságot, a szállítás közben történő bajokért, sokkal könnyebben történik baj, a megkötözött, mint a szabadon álló jószág között, könnyebben belé csavarodik a kötélbe, és ha egy-kettő elszakítja a kötélét, ez folyton töri, ökleli a többi megkötözöttet. Legujabban egy miniszteri rendelet jelent meg az állatjáratok kezeléséről; nem óhajtok ennek tárgyalásába bocsátkozni, csak azt jegyzem meg, hogy a mi közigazgatási viszonyaink mellett, a rendelet keresztl nem vihető, ha csak egy külön embert nem állítunk a járatok kezelésére, a mi ismét csak a gazdát terhelné, a községi adó emelése válván ez új állás által szükségessé.

Nem nagy dolgok ezek egyenként, hanem most, mikor gazd. hizlálásunk valamelyest emelkedőben van, szükséges minden kis akadályt elhárítanunk, hogy az fejlődessen.

A legnagyobb bajt, a bizományos kérdést elhagyom, mert örömmel látom, hogy ez irányban már mozgalom indult meg, a minek remélhetőleg eredménye is lesz.

Blantz Jenő.

IRODALOM

A szőlő és a bor. Növényfiziologiai és növénychemiai tanulmányok. Adatok a szőlő és bor chemiájához. Irta Kosutány Tamás dr. Megjelent Magyar-Ovárott. Ara 80 kr.

Az előtünk fekvő 72 lapra terjedő kis munka borászati szakirodalmunkat oly művel gyarapította, mely röviden bár, de áttekinthetően elénk teszi mindazon szükséges tudnivalókat és különösen legújabb buvárlatokat, melyek a szőlőművelés és borkezelés terén felmerültek. E kitűnő kis munka szerzője szerényen jegyzi meg, hogy „Nem volt céltom e füzetben szőlőművelés és borkezelési könyvet írni, e célra igen jó könyvek állnak rendelkezésre, csak a szőlőművelés és borkezelés alapelveit akartam, a mennyire ez idő szerint lehetséges, kellő világításba helyezni, hogy általa a szőlőművelés mun-

kája öntudatosabb, ezélszerűbbé s így jövedelmezőbbé váljék“. A szőlőművelés és borkezelés alapelveit feltaláljuk e füzetben a legújabb tudományos buvárlatok által elért gyakorlati eredmények alapján, melyek a jövő borászat képét láttatni engedik. De a kis füzetben szerzőnek fárasztó és sok időt igénybe vevő kísérleteivel is lépten-nyomon találkozunk, melyek közül sok egészen önálló kutatási irányt jelez és az elért eredmény úgy a szőlő fejlődési viszonyaira, valamint az erjedés tünetéjére vonatkozó ismereteinket lényegesen tisztítja.

De különösen hivatva van e kis munka hazai borászatunk ügyének szolgálni, mert szerző a borélesztőkkel tett kísérletek eredményeit közli. „A borkészítés“ — mondja a szerző a bevezetésben — „ösrégi foglalkozás s készítése tekintetében egészen eszázad közepéig jóformán csak a tapasztalat és mások példája volt irányadó. A természettudományok föllendülése azonban mint sok mindennek, úgy a borászatnak is hatalmas lökést adott a fejlődésre. A művelt bortermelőnek ennél fogva ismernie kell azon természettörvényeket, melyek a bor keletkezésénél szerepet játszanak, hogy teendőit ne a megszokás vagy mások példája után, de öntudatosan végezze és intézze, mert csak ez esetben várható e téren haladás“.

Szőlőink rekonstruálásával egyidejűleg borászatunk tudományos alapon való fejlesztésével is behatóan kellene foglalkoznunk, de erre sajnos még intéző köreink alig gondolnak, pedig a külföldön már szép eredményt értek el ez irányban. Dr. Kosutány munkája megmutatja az irányt, melyen a magyar borászatnak haladni kell és az állam által hozott nagy áldozat kellő eredményre csak úgy fog vezetni, ha a borászat tudományos fejlesztésére is meghozza az áldozatot, hogy midőn ismét az első bortermelő államok közt fogunk szerepelni, akkor már a tudományos kísérletek gyakorlati eredményeit élvezhesse a magyar bortermelő. Dr. Kosutány kis munkája ne hiányozzék egy bortermelő gazda asztaláról sem, de sokat tanulhat ebből a kereskedő is, nem is szólva arról, hogy a természettudományokkal foglalkozó is feltalálja abban dr. Kosutány érdekes tudományos kísérleteit is.

Nem lehet itt ezélünk e munka részletes ismertetése, mert annak minden sora érdeklő a bortermelőt, itt csak röviden a munka tartalmát soroljuk fel. A munka 4 részből áll, és pedig. I. A must és bor alkotórészei, mely fejezetben az alkotórészeket és azoknak kedvező fejlődési viszonyait tárgyalja. Az ásványi anyagok fejezetében a szőlő trágyázására is behatóan kiterjed. II. Az erjedés és élesztő. III. Erjedéstani tanulmányok. Leginkább saját kísérletek alapján ismerteti a tiszta élesztőtényésztés fontosságát, a borászatra és különösen egyes magyar borokból származó tiszta borélesztőtényésztésre vonatkozó érdekes kísérleti eredményekkel ismerteti meg bennünket a szerző. IV. A bor és seprű fejezetben a kénezés pasteurózás, szellőzés stb. befolyását a borra tárgyalja és végre a bor megvirágosodását.

Ezen kis munka élénk bizonyossága annak, hogy a magyaróvári gazd. akadémia tudós professzortól, ki nemrég ünnepelte meg 25 éves tanári jubileumát, hazai viszonyainkra vonatkozó mezőgazdasági chemia fejlesztése terén még sokat várhatunk.

Az ismertett kis füzetet melegen ajánljuk összes érdekeltjeink figyelmébe.

Dr. Szilágyi Gyula.

Házi állatok okszerű takarmányozása. Több rendbeli szives kérdezősködésemre, amelyben többen gazdatársaim közül takarmánykiszámítási tabelláim megszerkesztésének forrása felől tudakozódtak, van szerencsém

ez uton szivesen tudatni az illetőkkel, hogy nevezett munkám „Házi állatok okszerű táplálása“-nak II-ik kiadása Révai testvérek könyvkereskedésében — kiadómánál — megszerzhető. Akik azonban Wolff-tól eltértek s a sokkal praktikusabb Dietrich-König által kiszámított emészthető táplálégegységek szerint akarnak takarmányozni, azoknak ajánlom mult évben megjelent „Sertés javítása és hizlalása“ című munkámat, amelynek egyik fejezetében az említett Dietrich-König-féle táblázatok után, minden takarmányemre táblázatos kimutatások vannak. Az utóbb említett munkám megszerzhető a „Patria“ könyvkiadó vállalatnál, Budapest, Köztelek.

K. Ruffly Pál.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

371. sz. kérdés. Gazdaságilag indokolt volna-e a petroleum helyett, melylyel egészen meg vagyunk elégedve, „császárolajt“, melyet a Magy. Mezőgazdák Szövetkezete ab Budapest 29 firtért szállít használni, feltéve hogy: 1. a császár olajnál kisebb a szükséglet; 2. a császár olajnak nagyobb a világító képessége; 3. a császár olaj használatánál kisebb a tűzveszély.

Pa.-Grabovo.

St. F.

372. sz. kérdés. Egy hét éves, arabs telivér mén 3 éves korától kezdve, évenként 14-16 kanczát fedez. Az első két évben meddő kancza alig maradt utána, míg az utolsó két év alatt — mindamellett, hogy jobban hág, mint azelőtt s a hágtás is szabályosan történik — a kanczák többszöri ismételt fedeztetés után sem fogamzanak meg, úgy, hogy évenként alig esik utána 1-2 csikó, pedig úgy a mén tartása, valamint a kanczák is ugyanazok. A mén egyáltalában beteg nem volt, tehát semmi kimutatható ok fönn nem forog. Miben keresendő a magtalanság oka? s miképpen lehetne a mén potenciáját némileg emelni? Szenicze.

P. M.

373. sz. kérdés. Egy lapos, fekete agyagos területet közönséges tűzfának való fűzfával akarok beültetni. Mily távolságra teendők az ültetvények és hány éves vágásra osztandó be, hogy legtöbb tűzélő anyag legyen nyerhető? A területet tavaszszál árviz járja.

374. kérdés. Az idén seprűcirkot termeltem, melyet seprűnek szeretnék feldolgozni.

Hol kaphatok szakértő munkást? Hol vehetek gépet a seprűcsináláshoz? Hol vannak seprűgyárak? Mily áron adható el a czirokszalma.

Adám.

K. K.

375. kérdés. Igás ökreimet, hogy kondícióban tarthassam, a következő takarmánnyal akarom etetni. Buza-török, kiáztatott répaszelet, búzakorpa és esetleg tengeri.

Mily arányban oszszam fel ezen takarmányféléket?

Vezekény.

B. Z.

376. sz. kérdés. Helyes-e számítási alapom, ha egy teljesen ujonnan felállított gőzmalomnál, amely 2 pár köre, egy hengerre, tisztítórostára és koptatóra rendeztetett be és egy régebbi 2700 forinton vásárolt Robey (10 lóerő) állógéppel hajtatik, ekként terhellem meg?

Az épület és az összes berendezés tényleges és készpénzben lefizetett összegénél számításba hozom a tőke 4% kamatjait, az épületnél évenként 2% lehasználást és 1% fenntartást; a gőzgépnél és a malom belső szerkezetére pedig 10%-ot; szükséges-e ezen kívül ezek fenntartására még külön összegot

is számításba vennem? és mennyit? A fűtő fizetésénél, nem különben a gazdaság által teljesített fuvarok, az itt divó napidijak, vagy csak azon árban számítandók-e amint az a gazdasági konvencziókban kitüntetve van?

Lengyel-tóti.

V. B.

377. kérdés. A burgonyánál kitűnő sikerűnek bizonyult főzés a gyorsfűlesztőben, jó-e a takarmányrépánál is? És a répánál a kifőtt nagy mennyiségű szennyvizet ajánlatos-e ráönteni a páczolt és egyéb takarmányra.

A.-Szt.-Iván.

N. L.

378. kérdés. Olasz seprőczirom egy része a kedvezőtlen időjárás következtében, lábón folytonos esőzés által érve, csupa apró pettyeket kapott, úgy, hogy szép sárga színe eltűnt s úgy néz ki, mintha poros lenne; el lehet ezt fehérités által tüntetni? miben áll ez s hogy végzendő?

Seprős.

P. H.

379. kérdés. Ötven darab ökröt állítottam be hizásba. Takarmányrépával elég bőven rendelkezem. Mit tegyek? Vethetek-e a vágott répához árpa- vagy buzatőreket, vagy árpaszalma szecskát, vagy buzaszalma szecskát. Éretlen répát magában adjam-e? Az ökröknek a szénából csak egy csekély adag jut, mit szálasan kapnak. A dara adagolását mennyi időre kell a beállítás után megkezdni?

Novoj.

K. S.

380. kérdés. Kérek tanácsot, mily fajta szőlőt ültessenek egy lugas készítésénél. A szőlő csak gyümölcs alakjában fogyasztatik. Kérek több faj megnevezését. A föld fekete agyag.

Győr.

G. Gy.

381. kérdés. Körülbelül 500 db anyabirkám f. hó második felében kezd az elletést. A szopós bárányokat jan. 15-től febr. 1-éig két-három részletben eladni szándékozom, a bárányok eladása után az anyákat 4 hónapig fejni tervezem. Hogyan és hol értékesíthetem legjobban a bárányokat?

T.-Németi.

G. S.

Feleletek.

Sikertelenül hágó csődör. (Felelet a 372. számú kérdésre.)

Ha semmi kimutatható ok nincsen, hogyan tudhassuk mi, hogy a magtalanságnak a szóban forgó csődörnél mi az oka. Egyet látunk, a mi gyanút ébreszt, azt, hogy a csődör 3 éves korában vétetett használatba tehát teljesen fejletlen állapotban, a mennyiben az arabs telivér 5 éves kora előtt nem tenyész-érett. De mint mondja, évenként csak 14-16 kanczát fedezett, ez pedig a lefolyt 4 év alatt oly módon igénybe alig vehette, hogy miatta impotenssé legyen. Az mendatik továbbá, hogy a csődör jól hág jelenleg is, tehát aligha tehetetlen, következésképpen nem benne, hanem a kanczákban kell hogy legyen a hiba.

Legközelebb fekvő dolog az, hogy egyik-másik kancza hüvely- vagy méhhuruban szenved s emiatt savi hatása a méhválladéka. Ezt lakmusz-papírral kiderítheti, a mennyiben az ilyen savanyu nedv a kék lakmusz-papírt vörössé színesíti.

Az ilyen vegyhatású méhnedvben a csődör ondó szálaeszkái tönkre mennek s ezért nem áll be fogamzás. A bajon segítő, orvosolni kell a hurutot, de ha hurut nincs is, célszerű lugos anyagot befecskendezni, hogy a savi hatás közömbösüljön. E célra megfelelő a közönséges mosó szódának 1%-os oldata is. Ezt kell beirrigálni a várható sárlás előtt 1-2 nappal.

Persze nem tudható a feltett kérdésből, hogy ez és nem más egyéb az oka a bajnak, de annyi megjegyezhető, hogy ez az irrigálás semmiképp se árt.

Ha kérdést tevő egyébiránt göreső felett rendelkeznek, úgy megvizsgálhatja a csődör ondóját magömlésztés alkalmával arra nézve, hogy jól fejlődött, élénken mozgó és sok ondószál van-e benne, mert ha így van, úgy már egészen bizonyos, hogy a kanczák hibásak, ha pedig ellenkezőleg volna, akkor kétségtelen, hogy a csődör „kiélt”.

En ez utóbbit nem hiszem, s nehéz is azt feltenni egy 7 éves ménről; kutasson hát az ok után kanczáinál; azok matrona állapota; nemző szerveiknek hibája; vérfertőző tenyésztés, sőt közeli rokonság is; avagy rendellenes sárlás; flegmatikus vérmérséklet; petyhesztő takarmányozás és egyéb, mind oka lehet a szóban forgó kalamitásnak.

Különben utána olvashat a kérdésttevő a teheteilenségnek és terméketlenségnek az „Allatgyógyászat” című könyvben, mely minden könyvkereskedésben kapható.

Monostori Károly.

Fűzes létesítés. (Felelet a 373. sz. kérdésre.) Az ujnyi vastagságtól egész karvasztagságig és 0.6-1.5 vagy 2 méter hosszúságig terjedő dugványok 1 1/2 méter sor- és ugyanoly esemetetávolságra ültetendők egymástól, ha közbe fűvel akarunk kaszálni vagy kapálni, a sortávolság 2 méter, a sorokban a dugványok távolsága 1 méterre teendő. Első esetben 2558 db, utóbbiban 2878 db dugvány kell egy katasztrális holdra. A vágásforgó 25, legfeljebb 30 esztendő lehet, mert ilyen korban az áradványtalajon vágható fávél növekszik a fűz és a sarjhajtó képessége is erőteljes marad.

Különben ha kérdésttevő behatóbban kíván a lágverdők tenyésztésével s kihasználásával foglalkozni, ajánlhatom „A legelőerdők” című munkámat, megrendelhető az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalánál. (Budapest V. kerület, Alkotmány-utca 10. sz.)

F. J.

Seprükészítés seprüczirokból. (Felelet a 374. számú kérdésre.) A seprügyártáshoz értő szakértő munkást, miután eddig tudtommal a seprükészítést nyilvánosan nem tanítják seholsem, csakis valamely seprügyárban lehetne kapni. A közönséges seprükötéshez majdnem minden munkásember ért többé-kevésbé, de az olasz czirokból készített fanyelű finomabb seprük kötése némi gyakorlatot igényel. Egyébként ez is olyan egyszerű munka, hogy ügyesebb parasztember 2-3 nap alatt elsajátíthatja annyira, hogy a kellő gépekkel fog tudni dolgozni. Legegyszerűbb tehát valamelyik gyárból egy munkást szerezni, vagy valamely ügyes munkást egy gyárba néhány napra beküldeni tanulni.

A seprücsináláshoz szükséges gépek Amerikában készülnek s ilyen amerikai gépek Geo. W. Silcox czég által (Bruxelles-Belgium) beszerezhetők.

Az innen való beszerzés azonban hosszadalmas és drága. Ilyen fajta gépeket gyárt a Fleischer és Társa kassai gépgyára, a honnan árjegyzéket szívesen küldenek s a hol jó gépeket lehet kapni.

Nevezetesebb seprügyarak nálunk: Magyar mechanikai seprü és kefégyár Budapest; Braun Lipót és Társa Kassa; Tafler Jakab Orosháza; Szobotka testvérek Szeged; Jászvári seprügyár Arokszállás; Maksó Mayer Cicc (Horvátország u. p. Velika-Gorieza).

A czirokszakál ára változó, a minőség szerint fizetnek érte métermázsánként 8-10-12-14 frtot s esetleg ha nagyon szép egész 16 frtig emelkedik nálunk az ára. Az Olaszországból behozott czirokszakáll a gyárosoknak szállítással együtt 22-24 frtba kerül mázsánként, ezt azonban legtöbbször csak külső britéknak használják.

Szalay János.

Husban tartó takarmányozás. (Felelet a 375. számú kérdésre.) Igás ökröknek a téli idejére sok és tápanyagokban gazdag takarmány nem szükséges, feljes nyugalomban tartva azokat; a kérdésben foglalt takarmányneveléssel az ökrök husban és jó erőben való megtartása lehetséges lesz. Nevezetesen a feletetendő takarmánykeverékbe buzatőreket, kiáztatott répaszelet és buzakorpát vettem fel, míg a tengerit mellőztem, amennyiben a kérdésből is úgy vettem ki, hogy az csak szükség esetén lenne felhasználható, de másrészt a tengeri felvétele nélkül is lehetséges egy kondiczióban tartó takarmánykeveréket létesíteni.

E szerint etetendő lesz a tápanyagszabvány szerint 1000 kg. élősulyra

	száraz- anyag	fehérje	szén- hidrát	zsir	Arány
Alaptakarmány	17.5	0.7	8.0	0.15	1:12.0
Buzatőrek 12 kg.	10.284	0.168	3.912	0.048	
Kiáztatott répaszelet (cukorgyári hulladék 50 kg.)	3.500	0.120	2.350	0.050	
Durva minőségű buzakorpa 4 kg.	3.472	0.440	1.769	0.107	
Összesen 66 kg.	17.256	0.728	8.022	0.205	1:11.8

Ezen takarmányozás mellett még hetenkint egyszer-kétszer sót is kell nyalatni az állatokkal. Ügyelni kell továbbá arra is, hogy az istálló levegője egyenletesen 12-15° C. meleg legyen, mert ha ennél hidegebb a fent jelzett, takarmány nem lesz elegendő, a szükséglet és illetőleg felhasználás hő pótlására s akkor saját testüknek tartalékanyagait használva fel, lassanként leromlanak, még ellenkezőleg a jó kondiczióban nemesak hogy megmaradnak, de esetleg gyarapodhatnak is.

J. G.

Felelet a 376. sz. kérdésre. Ipari vállalatok mérlegének készítésénél mindig szem előtt tartandó az az elv, hogy a mérlegbe lehetőleg csak pozitív számadási tételek fölvevessenek, a fiktív tételek pedig mellőzendők.

A fenforgó esetben tehát úgy az épületeknél, mint a gépeknél csak az elhasználás (amortizáció, törlesztés) számítható föl, mely szilárd, szolid épületeknél 1%-ra, gőzgépek és malomberendezéseknél 10%-ra tehető. A fenntartás (javítás, reparáció) költsége azért nem számítatik fel külön, mert ez, mint tényleges kiadás, a kiadási tételek közt kell, hogy szerepeljen, az épületek és gépberendezések kamatjának a felszámítása pedig azért mellőzendő, mivel a mérleg lezárásánál mutatkozó többlet, — a vállalat jövődelme — tulajdonképpen a vállalatban fekvő összes tőkeértékek kamatját kifejezi. Ha ebből a jövedelemből az üzleti nyereséget akarjuk megtudni, akkor belőle az alap- és forgótőke kamatját levonni, mely esetben az alaptőkét alkotó épületek és gépberendezések tőkeértéke után 4, az üzemvezetéshez szükséges forgótőke után 5-6%-ot szokás levonásba hozni. Az alkalmazott személyzet fizetése csak azon árban felszámítandó, amint az a szegődményi naplóban szerepel, a terménybeli járandóság pedig folyó árak szerint felszámítandó, mely árban a gazdaságtól megváltatik.

Másként alakul a dolog, ha a készített mérleg csak jövedelmi előirányzat jellevevel bír, tehát tulajdonképpen csak előszámítás. Ilyen esetben az épületek és gépberendezéseknél úgy az elhasználási, mint a fenntartási költség felszámítandó. Utóbbira épületeknél szintén 1% és a gépberendezéseknél is 10% számítható. A kamat felszámítása ebben az esetben is elmarad, mert ez az előirányzott jövedelemben lesz befoglalva, ellenben a személyzet fizetése átlagos napi díjak szerint vétetik ez esetben föl.

Hensch Árpád.

Füllesszük-e a takarmányröpát? (Felelet a 377. számú kérdésre.) A mennyiben a takarmányrépa elapított nyers állapotban épp oly könnyen emészthető, mint főzve vagy gőzölve s akármelyik gazdasági állat nyersen is igen szívesen eszi, mondott előkészítés nem fizeti ki magát, ha csak arról nincs szó, hogy fagyos, romlott répát kell felvetetni, mert az illet már czélszerű főzni vagy gőzölni.

Sértések számára egyébiránt szokták főzni a répát s ez annyiban indokolt lehet, — ha a fűtőanyag nem drága — hogy a disznó jobban emésztja a főtt, mint a nyers répát.

A gőzölő edényben keletkező répavíz, ha maga a répa túlfőzve nincs, épp oly kevésbé ártalmas, mint a burgonya ilyen vize, tehát a főtt anyaggal együtt vagy más takarmánnyal együtt feleltethető.

Rövid ideig tartó gőzölés esetén (s ez a jó) szeszépződés nem áll be, elezükrosodás azonban a burgonyában nagyobb, a répában kisebb fokban megy végbe, de ez nem hátrány, hanem előny.

Megbarnult czirokszakál fehéritése. (Felelet a 378. számú kérdésre.) A lábón sok esőt kapott s ennek folytán megbarnult, megpettyesedett czirokszakálnak szép színt adni többé nem lehet. Fehérités által fog ugyan javulni a színe, de e foltokat teljesen eltávolítani nem lehet. Az ilyen czirokszakált is fellehet azonban használni, ha szála finom s máskülönben elromolva nincs, mert a gyárosok a seprő belsejébe tölteléknek alkalmazzák azonban kevesebb árt fizetnek érte.

A fehéritést nálunk kénezéssel eszközlik, ez az eljárás azonban inkább a gyáros feladata, mert berendezés és gyakorlat kell hozzá. Ugy tudom, hogy nálunk gazda ezzel nem is foglalkozik.

Az olaszoknak állítólag van a fehéritésre kénezésen kívül más módszerük is, ezt azonban nekünk eddig megismerni nem sikerült. En különben hajlandó vagyok hinni, hogy nincs is különleges módszerük a fehéritésre, hanem az olaszországi czirokszakál szebb színe, csupán a kedvezőbb éghajlati viszonyok jó kihasználásának tudandó be.

Szalay János.

Hízó ökrök takarmányozása. (Felelet a 379. sz. kérdésre.) A hizálás menete három időszakra osztható, melyek mindegyike egy bizonyos ideig — 6—7 hétig — tart s a mely időszakok közelebbi pontos meghatározása egyrészt az állatok kondíciójától, másrészt a hizálás ama fokától függ, melyet a gazda elérni akar.

Minden egyes időszakra egy bizonyos mennyiségű (terméjű) és bizonyos tápanyagokat arányosan tartalmazó takarmánykeverék van előírva, a melynek pontos betartása mellett lehet eredményes és mégis gazdaságos hizálást elérni. Tehát olyan takarmányféléket kell kombinálni etetni a hizókkal, a melyek arányosan tartalmazzak fehérjét, szénhidrátot, zsirt és száraz anyagot. Egyféle takarmánnyal ezt el nem érhetjük s így tehát egyedül takarmányrépával eredményesen nem hizálhatunk s kell, hogy egyrészt fehérjetartalmu, másrészt zsir és szénhidrátot tartalmazó egyéb anyagokkal, nevezetesen szecsával, szalmával, kukoricadarával, esetleg valamely olajpogácsa félével keverten etessünk.

A jelen esetben a répán kívül még árpa- és buzaszalma, árpa- és buzaszezska, valamint kukoricadara áll rendelkezésre, nagyon kevés réti szénával. A répát tehát a buzaszalma és szecsával keverten kell etetni úgy, mint az alábbi összeállításokban közölve van s minthogy a tápanyagszabványban előírt fehérjemennyiség eléréséhez még egyéb takarmányokra is szükség van, a beállításakor rögtön meg lehet kezdeni a darázást is 2 kg. kukoricával. Minthogy

azonban a kukorica nagy zsirtartalmánál fogva mindjárt kezdetben nagyobb mennyiségben nem etethető, a még hiányzó fehérjét repezeolajpogácsával pótoltam, úgy hogy a hizálás

I. időszakában 100 kg. élő súlyra etetendő: takarmányrépa 60 kg., buzapolyva 7 kg., buzaszalma 5 kg., II. oszt. jómínőségű réti széna 2 kg., kukoricadara 2 kg., repezeopogácsa 5 kg. Ezen takarmánykeverék 25,356 száraz anyagot, 2,362 fehérjét, 13,872 szénhidrátot és 0,656 zsirt tartalmaz 1:6:5 tápláló arány mellett.

A II. időszakban: takarmányrépa 50 kg., buzapolyva 7 kg., buzaszalma 5 kg., II. oszt. jómínőségű réti széna 2 kg., kukoricadara 2½ kg., repezeopogácsa 7 kg., Tartalom 26:354 száraz anyagot, 2:831 fehérjét, 13:803 szénhidrátot és 0:832 zsirt. Táparány 1:5:6. A második időszakban tehát a kukorica s olajpogácsa mennyisége emelkedik, de a polyva mennyisége valamivel csökken.

A III. időszakban: takarmányrépa 60 kg., buzapolyva 5 kg., buzaszalma 7 kg., II. oszt. jómínőségű réti széna 2 kg., kukorica 1½ kg., repezeopogácsa 6½ kg. Ezen takarmánykeverékben 26:698 száraz anyag 2:667 fehérje, 13:833 szénhidrát és 0:732 zsir foglaltatik. A táparány 1:5:8. A hizók 30—60 kr. sőt is igényelnek naponként és darabonként. A szénát csekély 2 kg.-ban állapítottam meg mind a három időszakban tekintettel arra, hogy a készlet a szénából kevés; ha azonban több volna, úgy lehet 3—3 kilót is etetni s ezáltal a táparány nagyon nem változnék s több fehérje jutna a szervezetbe.

J. G.

Lugas létesítésére alkalmas szőlőfajták. (Felelet a 380. sz. kérdésre.) Lugas készítésre igen sok szőlőfajta alkalmas, ezek közül felsorolom a következőket, mint amelyek minden igényeket kielégíthetnek a) *fehérfajták*, Passa-tutti, Muscat lunel, Lesseps Ferdinand, Damaskusi fehér, Calabriai fehér, Madelaine Angevine, Magnifique de Nikita, Pécsi szagos, Muscát Ottunel, Halhólyag fehér, Török mazsola és Muscát H. Albán. b) *Piros fajták*: Chasselas rouge, Chasselas de Funtainebleau rouge, Chasselas Tokaj angevine, Muscat Frontignan rouge, Rosa mina vi vacca, Muscat Frontignan grizli, Muscat Purple Constantia, Muscat rouge de Madere, Kecskecsesü piros, Razaki piros, Muscat brun és Izabella piros. a) *Kék fajták*: Muscat Hamburg, Trollingi kék, Boudales Cornichon violet, Ladi Dawne's black, Kecskecsesü kék, Duc de Magenta, Frédéricun, Oportó kék, Belino Cambridge botanic, Garden és Izabella kék. Még csak azt kívánom megjegyezni, hogy miután kérdéstevő talaja „fekete agyag”, — a filloxera könnyen elpusztíthatja létesítendő lugasát, miért is vagy ojtott szőlőket ültessen, vagy a szénkénegezésre rendezkedjék be. Hogy a két védekezési mód közül melyik válnék jobban be, azt a közölt adatok hiányossága miatt itt nem lehet eldönteni, ezt kérdéstevőnek magának kell megtennie.

A. D.

Báránok értékesítése. (Felelet a 381. kérdésre.) A báránok legjobban a budapesti piacon értékesíthetők. A szállítvány feladása olyképp intézendő, hogy az Budapestre kedd, szerda, csütörtök vagy pénteken érkezék meg, miután más napokon rendes vásár nem tartatik.

A jobb értékesítés czéljából ajánlatos a báránok eladását valamely megbízható és ezek eladásával foglalkozó bizományosra bízni és hetenként csak 100—100 darabot egyszerre a vásárra küldeni, mely esetben — a kérdésben jelzett időben — minőség szerint páronként 5—8 forint is elérhető.

Wilhelm Ignác.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

Figyelmeztetés.	Oldal
Gazdasági egyletek országos szövetsége.	1795
Gazdasági egyesületek országos szövetségének a' t' uló ülése.	1793

Növénytermelés.

Termelési kísérlet Viktória borsóval és szeraldellával. Hrebly Emil.	1799
--	------

Gazdasági növénytan.

A magyar teáról és a kínai tea hamisításáról. Barna Balázs.	1830
---	------

Állattenyésztés.

A hizálásról általában. Blantz Jenő.	1801
--------------------------------------	------

Irodalom.

A szőlő és a bor. Dr. Szilágyi Gyula.	1802
Házi állatok okszerű takarmányozása. K. R. P.	1802

Levelszekrény.	1802
----------------	------

Vegyesek.	1804
-----------	------

Eljegyzések. — Halálozás. — Magyar Gazdák Vásáresarnok Ellátó Szövetkezete. — A földmívelésügyi miniszter terméssziszatistikája és a Bund der Landwirthe.	1804
---	------

Kereskedelem, tőzsde.	1803
-----------------------	------

Budapesti gabonatőzsde. — Szeszület. — Műtrágyák. — Élelmiczkék a budapesti hivatalos vásáron. — Budapesti takarmányvásár. — Állatvásárok: Budapesti szurómarhavásár. — Bécsi vágómarhavásár. — Bécsi sertésvásár. — Bécsi szurómarhavásár. — Bécsi juhvásár. — Párisi juhvásár.	1807
--	------

Szerkesztői üzenetek.	1807
-----------------------	------

Eljegyzések. Csokolyai Fényes Kálmán, gróf Almássi Kálmán uradalmi tisztje, eljegyezte viinnai és drávetzi Dravetzky Béla földbirtokos leányát Terézt. Idánkovits Béla gazdatársunk, eljegyezte Márkus Elvirát Pusztá-Mélykuton.

Halálozás. Blaskovits Ödön állami gazdasági intéző, meghalt Mezőhegyesen.

A Magyar Gazdák Vásáresarnok Ellátó Szövetkezete f. hó 14-én megkezdte működését, a mennyiben a rendelkezésére bocsátott élelmi czikkek elárúsítását a központi vásáresarnokban megkezdte, mindjárt az első nap pár negyed óra alatt a beérkezett áruk jó áron tul adott. A vásáresarnok hivatalból még nincsenek a közhasználatnak átadva, de a székesfőváros a szövetkezetnek a megnyitás előtt megadta az engedélyt, hogy a központi vásáresarnokba bevonulhasson. Most már csak a gazdaközönségen áll, hogy élelmi czikkeit értékesítse s így jövedelmét szaporítsa oly árukból melyeket eddig alig vagy rosszul tudott értékesíteni. Mindennemű kérdézősködésekre a legnagyobb készséggel nyújt felvilágosítást a szövetkezet vezetősege Budapest IX. központi vásáresarnokban.

A földmívelésügyi miniszter terméssziszatistikája és a Bund der Landwirthe. Egy teljesen megokolatlan váddal illeti a németországi „Bund der Landwirthe“ lapja *Darányi* földmívelésügyi minisztert s az ő személyében a magyar kormányt. A kormány részéről eddig sok jó indulatot az agrár törekvések iránt nem tapasztaltunk, de azt még sem tételezhetjük fel, hogy ezek megakadályozását ily primitív módon lehetnek tartaná. A nevezett lap azt állítja ugyanis, hogy a földmívelésügyi miniszter által a nyár folyamán a világ gabonaterméséről előzetes becslés alapján közzétett statisztikai adatok *tendenciózusan meghamisítottak*. Ez állítás kapcsán annak a gyanunak ad kifejezést, hogy a magyar kormány a termésszeredményt a magyar kereskedő világgal egyetértésben — a nemzetközi gazdakongresszusra való tekintettel — a tényleges eredménnyel tendenciózusan jóval alacsonyabbnak tüntette fel azon czélból, hogy ily módon a gabonárak emelkedését tegye lehetővé s ennek révén meggátolhassa az agrár reformok

keresztülvitelét. Meggyőződésünk szerint ez a vád teljesen méltánytalanul éri Darányi földművelésügyi minisztert, a kinek egyénisége az ily föltevést merőben kizárja. Kétségtelen, hogy a magyar kormány statisztikai adatgyűjtési rendszere a gáncsolást a legnagyobb mértékben megérdemli s tény az is, hogy statisztikai adataink teljesen megbízhatatlanok, de ez a tény még nem jogosíthat oly gyanúsításra, mint a minővel a német Bund der Landwirthe a földművelésügyi minisztert illeti. Az olyan statisztikai adatok pedig, mint a milyenek a világ gabonaterméséről közvetlenül az aratás befejezte után — felületes becslés alapján — közzé tételni szoktak, teljesen fiktív értékek s csak némi tájékozás célját szolgálhatják. A magunk részéről sajnálatunkat vagyunk kénytelenek kifejezni a Bund der Landwirthe indokolatlan támadása felett, s meggyőződésünk, hogy ez a nagy testület módot fog találni a hozzá nem méltó gyanúsítás jóvátételére.

A Bereczki emlékszobor-bizottság f. hó 19-én ülést tartott a Közteleken, mely alkalommal a bizottság örvendetes tudomásul vette, hogy a felállítandó szobor költségeire eddig 1100 frt gyűlt egybe. Határozatba ment, hogy Bereczki mellszobrára a kertészeti tanintézet kertjében állíttassék fel, a hol legmegfelelőbb helye van. Erre nézve a bizottság egy felterjesztésben ki fogja kérni a földművelésügyi miniszter hozzájárulását, nemkülönben egy felirat intézését határozta el a földművelési miniszterhez, hogy a szobor költségeihez, amennyiben a befolyt adományok annak arát nem fedeznék, egy bizonyos összeggel hozzájárulni sziveskedjék. A mellszobor bronzból fog készülni.

Gazdasági ismeretek terjesztése. A földművelésügyi miniszter a mezőgazdasági ismereteknek mentőszélesebb alapon leendő terjesztését programmal tüzvé ki, a kormányakezió megindítása előtt szakértekezletet tartott a tervezet elvi részeinek megállapítása végett. Ez értekezleten *Tormay Béla* miniszteri tanácsos elnököl s részt vettek az orsz. gazdasági egyesület részéről *Kodolányi Antal* és *Szilassy Zoltán*, az erdélyi gazd. egyes. részéről *Jakab László* és *Tokaji László*, az Arad vm. gazd. egyesület részéről gróf *Zselenski Róbert* elnök, a baranyai részéről *Otocska Géza*, a csikmegyei gazd. egyesület részéről dr. *Bochkor Károly* egyetemi tanár, Barsból *Zongor János*, Pestmegye részéről *Serfőző Géza*, Pozsony részéről *Bartal Aurél* alelnök, Sopronból *Otocska Béla*, Szepes részéről *Grósz Lipót*, Tolnából *Kovács S. Endre*, *Molnár József*, Torontálból *Marton Andor*, Trencsén részéről *Kubinyi György*, Zemplénből *Dókus Ernő*, Vas megyéből *Rössler Károly*, Zalából *Orosz Nándor*. Ezen kívül *Ruffy Pál*, *Györfy Gyula*, *Wittmann János*, *Babics József*, *Boda Vilmos* orsz. képviselők. A miniszterium részéről *Dobokay Lajos*, br. *Malkomes Jeromos*, *Saárossy Kapeller Ferencz* osztálytanácsosok, *Pirkner János* főfelügyelő, *Forster Kálmán* és *Németh József* miniszteri titkárok, *Magyar Kázmér* földmivesiskolai tanfelügyelő. Elnök a folyamatban levő intézkedéseket ismertette, kijelenti, hogy a fölemivesiskolák által rendezett és fokozatosan fejlesztett vidéki gazdasági tanítások ezentúl is folytattatni fognak, e mellett azonban a miniszter nagyobb szabású akeziót szándékozik indítani 14 vármegyére kiterjedőleg, s akként, hogy ez ismeretterjesztés ügyének társadalmunk közreműködését első sorban a gazdasági egyesületeket s ezek révén a helyi illetékes köröket óhajtja megnyerni. Képesíteni szándékozik bizonyos sorrendben a gazdasági egyesületek nagy részét téli gazdasági szakiskolák, téli tanfolyamok rendezésére, ugyszintén vidéki tanítások tartására. Az értekezlet a miniszter tervét általánosságban egyhangulag elfogadta, megjegyezvén, hogy a téli

iskolák szervezése tekintetében a most működésben levő ilyen intézmények eredménye bevárando lenne, a vármegyék szélesebb körre kiterjesztendő a helyi szükség és igényekhez szorosan alkalmazkodó vándortanítások rendezését sürgős feladatnak jelzi. Ennek részleteit elfogadja, 14 vármegye gazdasági egyesületének megbízottjai készségüket nyilvánították, hogy a tanításokat még az idén télen megkezdik, s a részletes javaslatot legközelebb be fogják mutatni a miniszternek.

Állatforgalmi tárgyalások Német- és Oroszország között. Nagyon érdekes diplomáciai okmányokat tett közzé a napokban a „Magyarország” című napilap, melyek értehetővé teszik azon animozitást, melyet Németország a magyar állatbevitel ellen már régebb idő óta tanusít. — Ezen okmányokból világosan kitűnik az, hogy a német kormány tárgyalásokat folytat Oroszországgal oly célból, hogy az orosz állatbevitelt Németországba megkönnyítse. — Mint általánosan ismeretes az Ausztria-Magyarország és Németország között fennálló kereskedelmi szerződésben állatbevitelünknek Németország részéről a legnagyobb kedvezmény van biztosítva, s ugyancsak ismeretes az is, hogy az orosz állatbevitel elől Németország már hónapokkal előbb csaknem teljesen elzárta magát, tekintettel az ott uralkodó állandó állatjárványokra s Oroszország mód nélkül állatbetegségügyi viszonyaira. — Amde Oroszország ezen korlátozásba nem nyugodott bele, s mint a M—g-ban közzétett okmányok bizonyítják, titkos diplomáciai tárgyalásokba bocsájtkozott Németországgal, a mely hajlandó arra, hogy a mi állatbevitelünk rovására jelentékeny könnyítéseket adjon Oroszország állatbevitelének, esetleg teljesen feloldja az orosz határozatokat. Ha Németország a kilátásba helyezett könnyítéseket megadja Oroszországnak, az mérhetetlen csapást jelent a mi állattenyésztésünkre s teljesen megbéníthatja németországi kivitelünket, a melylyel szemben eddig is a legnagyobb szigorú tanusította a német kormány, annak dacára, hogy a mi állatbetegségügyünk sokkalta jobb mint Oroszországé. Miután fennálló kereskedelmi szerződésünk értelmében Németország a legnagyobb kedvezményt biztosította állatbevitelünknek s miután a diplomáciai tárgyalásoknál kormányunknak tudomása van (mert hiszen a szóban forgó diplomáciai okmányokat a földművelésügyi miniszteriumból szerezte meg a M—g), követeljük, hogy a magyar kormány szerződésünk épségben tartása iránt haldéktalanul intézkedjék s a szerződés kijátásását Oroszország javára gátolja meg.

Sertésvész vaddisznók között. Lapunk egy barátja arról értesít, hogy az alsó-lendvamenti uradalom erdőseiben a sertésvész szedi áldozatait a vaddisznók között. Mult héten az erdészeti alkalmazottak a méhesírsai erdőn 4 db teljesen lesóványodott és a sertésvész tünetei közt elhullt vaddisznó hulláira akadtak. Valószínűleg a hozzáférhetlen sűrűségben több hulla is volna található. Érdekesnek tartjuk felemlíteni, hogy e vidéken a házi sertések ez év őszén estek keresztül a vészen.

„Országos szőlőtelepítő szövetkezet.” Mint már lapunk egyik mult számában közöltük Budapesten egy országos szőlőtelepítő szövetkezet létesült, melynek célja a következő: Európai és amerikai szőlővesszők és ojtványok termelése, vétele, eladása s vételének és eladásának üzletszerű közvetítése. Immunis homokterületek és kötött szőlőtalajok vásárlása, szőlővel betelepítése, esetleg parcellázása és tovább eladása, anya- és mintaszőlőtelepek létesítése. Gyümölcsfaiskola létesítése és hasznosítása. Karónyérés céljára akácok telepítése és kosárfűz termelése. Csemegeszőlő és bor termelése, vá-

sárlása, okszerű kezelése és eladása, esemegeszőlő és bor vétele és eladásának üzletszerű közvetítése, mintapincék és kimérések felállítása, szőlő- és borkiállítások és akeziók rendezése. A szövetkezeti telepeken állandó szőlőmunkások alkalmazása és kiképzése, a szakismeret terjesztése céljából szaklap kiadása. Magánbirtokosok részére vállalkozás útján szőlő telepítése. Cognac gyártása és szőlőszeti melléktermékek feldolgozása, vétele és értékesítése. A szövetkezet működését 1897. január 1-ső napja után bejegyzésének közzétételével kezdi meg. Az 1897-ik és 98-ik évi üzletre osztalékot nem adván, a részjegyek szelvényei az 1899-ik évre szóló szelvényekkel kezdődnek. A szövetkezet alapítókéjét képezik a tagok üzletrészei, melyekről 100 korona névértékű s szelvényekkel ellátott részjegyek adatnak ki. A részjegyek névre szólók és oszthatatlanok. A 100 koronában megállapított üzletrész vagy egyszerre, vagy havi 10 koronás részletekben legfeljebb 12 hó alatt fizetendő.

Gyorsított marhaszállító vonatok. Az osztrák államvasutak galicziai vonalán rövid idő óta gyorsított, külön marhaszállító vonat közlekedik, mely vonatot valami protekciós osztrák vállalkozó bérebe vette. A ki e vonattal Bécsbe marhat akar szállítani, annak a vállalkozónál e szándékát előre be kell jelentenie és még szeresének tarthatja, ha minden egyes kocsiért 15—20—25 forint lefizetése mellett a szállítást megengedtetik neki. Így azután sokszor minden ilyen különvonat a vállalkozónak 600—1000 forint hasznot hajt. Furesa dolog, hogy ha már az osztrák államvasutak galicziai vonalán ilyen gyorsított külön marhaszállító vonatokat rendszeresítettek, miért adták egy privát vállalkozónak bérebe, a ki a közönséggel szemben önkényesen jár el.

A magyar-óvári gazd. akadémiai hallgatók gazdasági egylete f. hó 10-én szakestélyt tartott, a melyen részt vettek *Hensch Árpád* tb. elnök, *Cserháti Sándor*, *Mezey Gyula* és dr. *Nyiredy Jenő* akad. tanárok és az egylet tagjai. A felolvasást *Voit Ottó* akad. hallgató tartotta meg „A seprőczirokról” címmel, melyért felolvasónak jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott. Ezután *Sztankovics Lajos* „Hogyan rendezzük be a trágyatelepet?” című vitakérdést vezetett be; a vitában részt vettek *Benkovics Imre*, *Lehotzky János*, *Páll Béla*, *Schulpe Alfons* és *Merényi Kálmán* akai. hallgatók.

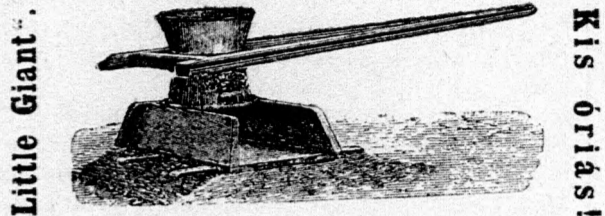
A gazdaközönség figyelmébe. Az államvasutak igazgatósága, tekintettel a karácsonyi ünnepek alkalmából várható nagymérvű gyorsáruforgalomra, figyelemzeti a közönséget, hogy a Budapestre rendelt gyorsáru szállítványokat, különösen a gyors romlásnak alávetett élelmi szereket már f. hó 15-től kezdve adja fel, nehogy az ünnepek előtti utolsó napokon feladásra kerülő tömeges gyorsáruk szállítása, értesítése, illetve házhoz szállítása zavarokra és késedelmekre szolgáltatasson okot. Kívánatos továbbá, hogy különösen a Budapestre szállítandó gyorsáru csomagok ne csak jellel és számmal látassanak el, hanem azokra a címzett neve is olvashatóan rávezetessék.

Állatbetegségügyi értesítés. A földművelésügyi miniszterium a marhavész és egyéb ragadós állatbetegségek állásáról decz. hó 9-én a következő kimutatást teszi közzé: *Magyarországon*: I. *Keleli marhavész*: Magyarország, Fiume és környéke, valamint Horvát-Szlavonország egész területe ez idő szerint vészmentes. — II. *Lépfene*: összesen 12 községben 12 udv. — III. *Veszesség*: összesen 12 község, 12 udv. — IV. *Takonykór és bőrféreg*: összesen 69 községben 75 udv. — V. *Ragadós száj- és körömfájás*: összesen 1120 községben 12560 udvar. — VI. *Ragadós tímólob*: összesen 8 közs. 8 udv. — VII. *Himlő*: összesen 3 községben 3 udv. — VIII.

Tenyészbénaság és az ivarszerveken keletkező hólyagos kiütés: összesen 5 községben 43 udvarral. — IX. Rüh-kór: összesen 31 községben 47 udvar. — X. Sertésorbáncz: összesen 154 községben 853 udv. — XI. Bivaly-rész: összesen 5 község 30 udv. — XII. Sertésvész: összesen 1276 község, — udv.

A debreczeni m. kir. gazdasági tanintézet hallgatói segélyző egyesületük javára, január hó 9-én az „Arany-bika” szállóban zártkörű gazdasági rendeznek. Felülfizetéseket, melyeket a segélyző egyesület javára fordítanak, köszönettel fogadnak. A bálbizottság élén állanak báró Wangerheim Gyula b. b. elnök, Márky Jenő és Schmidt Sándor alelnökök.

„Little giant”. Kis óriás!

E daráló mindenemü szemes magvat valamint a tenge-rit „csövestül” tetszés szerinti finomságra darálja. A darálóhoz külön járgány nem kell.

Legelőcsőbb és legegyszerűbb darálási mód meglepő eredményyel.

Ára teljes felszereléssel 52 forint.

SZÜCS ZSIGMOND

Budapest, Váci-körút 78.

1897. február hó elsejétől Nagymező-utca 68. szám.

A legelőcsőbb és legjobb magyar heti ujság

„Független Ujság”

mezőgazdasági és politikai képes hetilap.

A „Magyar Gazdaszövetség” népies közlönye.

Előfizetési ára:

Egészévre 2 frt, félévre 1 frt.

Lapunknak célja a magyar nép értelmiségének emelése, kiválóan súlyt helyezünk a gazdasági szakismeretek fejlesztésére. Elsősorban célunk pedig az, hogy a nép között veszedelmes terjedő szocialisztikus fercz lapokat és olvasmányokat ellensúlyozzuk, illetve kizsírjuk a miben minden gazda kell, hogy saját érdekében segítségünkre legyen.

**Ezért kérjük a földbírtokosokat, bér-
löket, gazdatiszteket s mindenkit a ki nép
barátja, hogy terjessze és rendelje meg a
„FÜGGETLEN UJSÁG”-ot.**

A „Független Ujság”-ot

a legelső magyar írók írják. Szépirodalmi részének munkatársai: Bárony István, Buday Barnabás, Lakatos Sándor, Móra István, Péterffy Tamás, Petrus Jenő, Pósa Lajos, Rexa Dező, dr. Szilárd Ferencz. Lapunk gazdasági részének munkatársai: Baly Kálmán, dr. Bernát István, Cserháti Sándor, Hajdu István, Hreblay Emil, Jeszenky Pál, Kerpely Kálmán, Löcherer Andor, Monostori Kálmán, Praznovszky Agost, Rovara Frigyes, Rubinek Gyula, K. Ruffy Pál, Sporzon Pál, Szählender Gyula, Szilassy Zoltán, Sztankovich János, Vasadi Balogh Lajos, Wimmer Károly.

A „Független Ujság”

olcsóságával, főleg a szegényebb viszonyok igényeinek felel meg.

Előfizetési pénzek a kiadóhivatalnak

BUDAPEST, IX., Üllői-ut 25. Köztelek küldendők

Tessék mutatószámot kérni.

Szakértő szőlőművelésre

tanít, ugy az amerikai, a székénnel való, mint a homoki termelésnél a

BORÁSZATI LAPOK

(Szerkesztő: BAROSS KÁROLY)

28 év óta fenálló szaklap, megjelen minden Vasárnap. Legalább félve új előfizetők ingyen kárpják,

olvasmányul az ünnepekre

a „Magyarország szőlőtermelésének múltja és jelene” című millentumi díszművet (bolti ára 3 frt), 264 nagy album alakú oldalon, 360 ábra és fényképpel, 3 díszmelléklettel, 80 magán szőlőtelep tanulságos leírásával. — A „BORÁSZATI LAPOK” kiadó-hivatala Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. sz. Előfizetési ára egy évre 5 frt; félévre 2 frt 50 kr.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonátözsde.

(Guttman és Wahl budapesti terménybizományi cég jelentése. Budapest, 1896. december 12.

A hét első felében enyhe és nedves időjárás uralkodott, melynél olvadás következett be, később azonban megváltozott az idő és gyenge légáramlatok mellett hidegbe és egyszersmind szárazabbra fordult. Csapadék csupán hazánk keleti részében volt gyakoribb. A vízállás változatlanul alacsony. Külföldön az idő Európa nyugati részében enyhe és esős volt, míg a keleten fagyos és hideg.

A külföldi piacok üzletmenetében alig történt nagyobb változás. A hangulat nagyobbára csendes és a forgalom korlátozott. Amerikában terjedelmes realizációk és készáru tulajdonosok nagyobb kínálata, ugymint az indiai kedvezőbb hírek tartós nyomást gyakoroltak az árakra. A hét vége felé a hangulat barátságosabb lett ugyan, az árak egyenlegként azonban a múlt héthez képest mégis ca. 3 c. olcsóbbak. Angliában a vevők tartózkodóak maradtak, az árak azonban nem változtak, míg a francia piacokról gyenge üzlet mellett az árfolyamok fokozatos esőkését jelentették. A német piacok e héten barátságosabb irányt követtek és bár később a hangulat itt is esendesebb, készáru ártartó maradt. A többi continentális piacokon a forgalom szintén szűk keretben mozog, a nélkül azonban, hogy lényegesebb áresőkkenés következett volna be.

Nálunk a kereslet az összes gabonacikkekből gyenge volt, és különösen kenyérmagvak voltak csökkenők. Takarmány áru kevésbé változott.

Az üzleti hét részleteiről következőket jelenthetjük:

Buza állandóan gyengén — ugyszólván kizárólag vasuti áruban — volt kínálva. Tételük alig kerültek a piacra. Ennek ellenében azonban a malmok sem tanusítottak vételkedvet, utalva a gyengébb lisztüzletre és a bekövetkezett enyhe időjárásra, minek folytán az eladók kényszerülve voltak követeléseiket fokozatosan ca. 12 1/2 krral leszállítani. A hangulat csupán a hét vége felé fordult ismét barátságosabbra anélkül azonban, hogy a forgalom megélenkült volna és az árviszonyok is csak egy csekélységgel lettek jobbak. A hetiforgalmat összesen 50,000 mm. tesszük, a hozatalok 67,000 mm-ra ruznak. Elszállított 4580 métermázs.

Rozs csak prima minőségekben a fogyasztásnál talált elhelyezést és a forgalomba volt kisebb quantitás helyben és Budapest távolságában átvéve 6.55—6.65 frtot ért el. Gyengébb minőségektől helyben átvéve 6.50—6.55 frtnál többet nem fizettek. Kivételre nem volt kereslet és exportőrjeink tartózkodóak.

Árpa takarmány és hántolási cselokra változatlan. Gyárosok nem vásároltak, a hizlalók azonban kőbányai és monori számlára némi vételkedvet tanusítottak és 4.35—4.45 frtot fizettek Budapest és Monor távolságában. Állomásokon átvéve néhány kisebb tétel jobb tiszavidéki árpa 5.25—5.75 frton talált elhelyezést.

Zab kezdetben jobb figyelemben részesült, a hét végével a hangulat azonban elesendesült. A kínálat tartósan jó és az árak mindazonáltal változatlanok maradhattak. Szin és tisztasága szerint 5.60—6.15 frt érhető el helyben.

Tengeri ó szorványosan van forgalomban és wagonokba téve 4.10 frton jegyez. Uj tengeriben a forgalom valamivel élénkebb ugyan, azonban még mindig kívánni valót hagy fenn. Szeszégetők alig vásárolnak; az általuk helyben ajánlott 3.25 frtos árak mellett, árut nem szerezhetnek be. Sokkal megfellebbek az állomásokon fizetett árak, a hol felvidéki és csehországi számlára volt tiszavidéki és bánáti állomásokon mérsékelt forgalom. Varjas és Perjamos távolságában átvéve prompt áruért 2.80—3.50 frt, december-márcziusra 3.—3.50 frt, Mohácson prompt áru 3.25 frt, Erdén 3.12 1/2 frt, Mezőberény, Tiszaföldvárán 3.— frtot jegyzünk.

Olajmagvak: káposztarepce változatlan, és forgalom abszolút volt. Uj készáruért 11.50—12.50 frt, bánáti repce 10.50 frt, vadrepce 4.75—5.—frt, gomborkót 7.75 frton jegyzünk névlegesen. Káposztarepce 1897 aug.-szeptemberre, csendes maradt és 11.20—25 frton jegyez.

Hüvelyesek: Babban a hangulat változatlan csendes és árakat csak névlegesen jegyezhetünk. Uj bab; gyöngyösi és félegyházi trieur aprószemű 7.75 frt, nagy 7.25 frton, déli vasut és dunamenti áru 6.75—7 frton, barna dunamenti állomásokon 6.50 frton jegyez. Bükköny 5.—5.25, muhar 5.—, kendermag üzletlen 7.50, lenmag 8.50—75 frt, köles szilárd és 5.40—65 frton jegyez.

Heremagvak: A hangulat továbbra is csendes, és változatlan árak mellett alig volt a forgalom. Uj vöröshere: Bánáti 35—38, erdélyi 40—46, felvidéki 46—47 frt. Lucevna (ó) 33—35 frt, (uj) 45—50 frtot jegyzünk helyben.

Napi jelentés 1896. december 15.

Készbuza ma gyengén volt kínálva, a malmok elég jó vételkedvet mutattak és szilárd irányzatnál

körülbelül 10000 mm-át vásároltak, az árak 2 1/2 krral magasabbak, mint tegnap voltak.

Eladott:	200 mm.	81 kg.	á 8 50	frt 3 óra
Tiszavidéki:	300	80	8 50 1/2	
	200	80	8 50	
	200	79	8 42 1/2	
	200	78	8 15	„ rozsos
	300	78	8 30	„ 3 óra
	100	77	8 20	
	200	76	8 77 1/2	
	100	76	8 10	
Pestvidéki:	400	80	8 50	
	500	80	8 50	
	100	79	8 15	
	200 mm.	78 kg.	á 8 51	
	500	74	7 95	
Bánási:	150	78	8 10	
	250	77	8 10	
	200	76	8 10	
	200	75	8 10	
	100	73	8 10	„ 3 óra
F.-Tiszai:	300	80	8 45	
	200	79	8 35	
	300	77	8 15	
Raktáráru:	3200	75	8 10	

Készros változatlan, csekély forgalom mellett 6 50—60 frt Pesti paritású ár mellett adatott el.

Árpa csakis jobb minőségű érdekel, etetési és hántolási cselra szolgáló árpa nem keresett.

Tengeri csekély forgalmu. uj tengeri 3 30—35 frt ab itt adható el.

Zab tartott.

Határidők daczára magasabb Newyorknak lanyhák, nagyobb mérvű eladásokra.

Következő kötések történtek:

	Kötetett.	Déli zárlat
Tavaszi buza . . .	8 18—8 13	8 13—14
Ószi buza . . .	—	—
Tavaszi rozs . . .	6 81—6 78	6 78—79
Ószi rozs . . .	—	—
Tavaszi zab . . .	5 92—5 93	5 92—93
Ószi zab . . .	—	—
Uj tengeri . . .	3 95—3 91	3 91—92
Uj repce . . .	—	11 15—25

Szeszüzlet.

Szesz. (Goldfinger Gábor szeszgyári főtisztviselő tudósítása.

A szeszüzletben a hét elején változatlan élénk forgalom uralkodott és minthogy az érdeklődés ugy helyben, valamint vidékről igen élénk, ugy több tétel került forgalomba változatlan szilárd ár mellett.

Mezőgazdasági szeszgyarak által kontingens nyersszesz azonnali szállításra 13 50—13 75 frton kelt el felsőmagyarországi és erdélyi állomásokhoz szállítva.

Galiciából kontingens finomított szeszt 14 50 frton ajánlottak, kontingens nyersszesz 13 50—13 75 frton kelt el.

Morvaországból exkontingens finomított szesz 11—11 25 frton kelt el azonnali szállításra.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 14 50—15.— frt.

Bécsi jegyzés 15 70—15 80 frt kontingens nyersszeszért.

Prágai jegyzés 51 10—51 20 adózott burgonya-szeszért.

Triestri jegyzés 8 25— frt magyar kiviteli szeszért.

A kivitel e hét elején 150 q finomított szeszt vásárolt.

Vidéki szeszgyarak változatlanul jegyeznek. Marosvásárhely, Lugos, Arad 25 krral olcsóbban.

Budapesti zárlatárak e héten: Finomított szesz 52.—52 13 frt, élesztőszesz 52.—52 13 frt, nyersszesz adózva 51.—51 13 frt, nyersszesz adózatlan 12.—12 13 frt, denaturált szesz 17 25—17 50 frt. Kontingens nyersszesz —

Az árak 10,000 literfokonként hordó nélkül budapesti vasútállomáshoz szállítva készpénzfizetés mellett értendők.

Élelmiszkek a budapesti hetivásáron. 1896. év december 15-én. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése.

Halvásár a háltéren. A fővámtéri, Ferencz József-rakparti és haltéri piacra 9 helybeli halász és halkereskedő által 50 q és vidéki kocsikon 4 q, összesen 64 q kevert hal hozott. A vásár élénk. Az árak métermázsánként — frttal csökkentek.

Vizontelárusítók fizették a hal q-át nagy élő 90—100, nem élő 60—70, közép nagy élő 45—60, nem élő 20—40, apró élő 15—20, nem élő 8—12 frtq.

Vad. Hozott a fővámtérre vaspályán 250 db hajón — db, kocsin 110 db, gyalogosok által 50 db, összesen 410 db; a forgalom élénk volt. Nyul 120—130, Vadlud —, Vadréce 40—70, Fácány 140—160, Szalonka erdei —, Fogoly 60—80, Fűrj —, Fenyőmadár 15—20 kr.

Baromfi. Hozott a fővámtérre vaspályár kb. 3150 db, hajón kb. — db, — kocsin kb. 800 db,

helybeli árusoktól kb. 1600 darab, összesen kb. 5500 db. A vásár élénk volt. Nagyban árak páronkint: tyuk 110-130, csirke 75-120, (idei kiv. ---), kappan hizott 180-220, kappan sovány 110-140. Réce hizott ---, (idei ---) lud öreg h --- lud (liba) uj hiz. 550-700, uj lud sovány 320-350, öreg ---, pulyka hizott idei 440-500, sovány 280-370, gyöngytyuk 120-130, galamb peccsenyének 35-60 krig.

Az István-terti elelmi piacra élő baromfi helybeli és vidéki árusok által kb. 1800 pár hozatott fel, árak a következők: páronkint tyuk 120-130, csirke idei 70-120, kappan hizott 150-160, sovány 120-140 réce hizott 180-200, sovány 120-140, hizott lud 500-600, sovány 300-350, pulyka hizott ---, sovány 200-300 krig. A forgalom élénk.

Tisztított baromfi, helybeli és vidéki árusok által kb. 4000 db: forgalom élénk. Árak: Jércze 80-90, csirke 35-60, kappan hizott 80-90, réce hizott 90-100, réce félkör 70-80, lud (liba) hizott 250-300, lud liba félkör 180-200, pulyka, hizott 200-250, pulyka félkör 160-170, Galamb ---, ludmáj hizott 20-100 krig.

Az újvásártéri piacra felhozott a szokott községekben vasp. kb. 200 db, kocsin 480 db, gyalog-árusok 230 db, helybeli árusok 800 db, összesen 1750 db baromfi. A forgalom élénk. Az árak páronkint következők: tyuk 120-160, csirke 65-120, idei ---, hizott kappan 180-240, sovány 140-150, hizott réce 250-350, sovány réce 120-150, hizott lud (liba) 500-750, sovány lud 350-500, hizott pulyka 250-300, sovány pulyka 250-300, gyöngytyuk ---, galamb peccsenyének --- krig.

Hideghusvásár az István-terti elelmi piacon. 1896. decz. hó 15-én. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozta Budapestre a szokott községekben: 33 árus 103 drb sertést, — árus 25 drb süldőt, 1000 kg. friss húst, 550 kg. füstölt húst, 900 kg. szalonnát és 600 kg. hájat.

Videkről és pedig: A szokott helyekről: 33 árus 388 drb sertést, 3 drb süldőt, 400 kg. friss húst, 250 kg. füstölt húst, 400 kg. húst és --- drb malacot.

A forgalom élénk.

Árak a következők: Friss sertéshus 1 kg. 52-60, 1 q 4000-5500, süldőhús 1 kg. 58-64, 1 q 5500-5600, füstölt sertéshus 1 kg. 68-72, 1 q 6200-6500, szalonna zsirnak 1 kg. 58-68, 1 q 5500-5600, füstölt szalonna 1 kg. 58-60, 1 q 6700-5800, háj 1 kg. 60-62, disznózsír 1 kg. 60-64, 1 q 5600-5700, kocsonyahús 1 kg. 30-52, füstölt sonka 1 kg. 80-90, 1 q --- krajczárig, malacz 1 drb --- frt.

Tojás. Hozatott a fővártérre vasp. kb. 26,500 db, hajón kb. ---, darab, 8 kocsin kb. 30,00 db helybeli árusoktól 24000, db, összesen kb 80,000, db. A vásár élénk. Nagyban árak: 1 láda friss (1440 db) 3800-4100 kr., 100 db 290-300 kr., tojás meszes 1 láda (1440 db) 3100-3200 k., 210 db --- kr., 1 db --- krig.

Az újvásártéri piacra felhozott a szokott községekben vasp. kb. --- drb, kocsin 14000 drt, gyalogárusok 8000 drb, helyb. árusok 13000 darab, összesen 35000 darab friss tojás. A forgalom élénk. A következő árak jegyeztettek: friss tojás 1 drb 3-3¹/₂, 100 darab 240-300 40 krért 12-15 drb, 1 láda 1440 drb 3400-3800, meszes tojás 1 db 2¹/₂-3 100 230-230, 40 krért 16-17 db, 1 láda 1440 drb 3200-3200 krig.

Zöldség. Hozatott a Ferencz-József-tertra vasp. 800 q, hajón --- q, kocsin 200 q, helyb. árusok kb. 800 q, össz. kb. 1800 q vegyes zöldség. A vásár és Nagy. árak sárgarépa 100 k. 120-350, 1 q 350-400, petrezselyem 100 cs. 120-400, 1 q 400-500, zeller 100 db 80-200, karalábé 100 db 60-120, vöröshagyma 100 db 60-240, 1 q 200-300, fokhagyma 100 f. 500-2000, 1 q 800-1000, fehérrepa 100 darab 100-220 fejeskáposzta 1 q 60-120 krajczárig, vörösrépa 100 darab 70-120 krajczárig, fejeskáposzta 100 darab 400-600, kelkáposzta 100 db 50-120, vöröskáposzta 100 db 350-800, fejes saláta 100 db 100-120, kötött-saláta 100 db ---, burg. belföldi 1 q 180-250, külföldi ---, fekete retek 100 db 50-200, hónapos retek 100 csomó ---, Ugorka s. való 100 db ---, ugorka savanyu 100 db ---, zöldpaprika 100 db ---, tök 100 db ---, paradicsom 1 kg. ---, zöldbab 1 l. ---, zöldborsó 1 kg. ---, zöldborsó fejtett l. --- krig. Zöldtengeri 100 cs --- krig.

Felhozott az újvásártéri piacra a szokott községekben szék. kb. 210 q, gyalog és helyb. árusok által 106 q vasp. --- q, összesen mintegy 316 q vegyes zöldség. A forgalom élénk. Árak a következők: Burgonya 1 zsák 50-120, uj l q 180-190, fejeskáposzta 100 db 300-600, vöröskáposzta 100 db ---, kelkáposzta 100 db 60-100, paradicsom 100 db ---, 1 puttony 50-55, fejes saláta 100 db 70-80, 100 db saláta 100 db ---, ugorka savanyítani való kötött ---, ugorka savanyu 100 db --- zöld paprika 100 db 10-50, zöldbab hüvelyes 1 kg. ---, 1 zsák 10-50, zöldborsó héjas 1 kg. ---, zöldborsó fejtett 1 liter --- krajczárig.

A Hunyady-terti piacra felhozott kocsin 350 q, gyalogárusoktól --- kb. q, helybeli árusoktól kb. 150 q, össz. 500 q; élénk forgalom mellett a következő árak jegyeztettek: burgonya 1 zsák 70-110, 1 q 180-220

fejes káposzta 100 db 500-1000, vörös káposzta 100 db ---, kelkáposzta 100 db 60-120 paradicsom 100 db ---, 1 puttony ---, fejes saláta 100 db ---, kötött saláta 100 db ---, ugorka sav. való 100 db --- savanyított 100 db 110-120, zöld paprika 100 db 8-30, zöldbb hüvelyes 1 kg. 6-6, zöldbab hüvelyes zsák 60-70, zöldborsó héjas 1 kg. ---, zöldborsó fejtett 1 liter --- krig.

Gyümölcs. Hozatott a Ferencz-József-tertra piacra vaspályán kb. 1000 q, hajón kb. --- q, kocsin kb. 1600 q vegyes gyümölcs. A vásár élénk volt. Nagyban árak: Fajalma 1 q 1500-3000, köz. alma 1 q 600-1400, fajkörte 1 q ---, közönséges körte 1 q 800-1600, köz. dió 1 q 1800-4000, szilva magvaváló 1 q ---, szilva vörös 1 q ---, szilva aszalt 1 q füge 1 kg. 16-17, mogoró 1 q 2200-2400, gesztenye belföldi q 400-6000, gesztenye olasz 1 q 1400-2400, citrom 1 láda 320-350, őszibarack 100 db ---, szőlő közönséges 1 q 2600-3400, szőlő csemege 1 kg. 40-45 krig, dinnye görög nagy 190 db ---, dinnye görög kicsiny 100 db ---, sárga faj 100 dbi ---, dinnye sárga közönséges 100 db --- frt.

Az újvásártéri piacra felhozott a szokott községekben vaspályán kb. --- q, kocsin kb. 6 q, gyalog és helybeli árusok 40 q, összesen 46 q vegyes gyümölcs. A forgalom élénk. Árak a következők: Fajalma 100 db ---, 1 kg. 25-30, 1 db 2-5, közönséges alma 100 db ---, 1 kg. 8-14, 1 db 1/2-2, köz. alma 1 put. ---, körte, faj 100 db ---, körte faj 1 kg. 25-30, körte faj 1 db 2-5, szőlő csemege 1 kg. 50-60, szőlő köz. 1 kg. 30-40 kr, dinnye görög, nagy 100 db ---, dinnye görög nagy 1 db ---, dinnye görög kicsiny 100 db ---, dinnye görög kicsiny 1 db 4-10, dinnye sárga faj 100 db ---, dinnye sárga faj 1 db ---, dinnye sárga köz. 100 db ---, dinnye sárga köz 1 db ---, szőlő csemege 1 kg. ---, szőlő közönséges 1 kg. 40-50 krajczárig.

A Hunyady-terti piacra felhozott a szokott községekben vasp. 5 q, kocsin 5 q, helybeli és gyalogárusoktól kb. 30 q, összesen kb. 40 q vegyes gyümölcs, közép forgalom mellett árak a következők: fajalma 100 db ---, 1 kg. 26-40, 1 db 4-7, köz. alma 100 db ---, 1 kg. 10-16, 1 db 1-2¹/₂ kr, körte faj 100 db ---, körte faj 1 kg. 40-60, körte faj 3-6, őszibarack 100 db ---, dinnye, görög nagy 100 db ---, dinnye gör., 1 db ---, dinnye, görög, kicsiny 1 db ---, dinnye görög, 100 db ---, dinnye görög kicsiny, 1 db ---, dinnye sárgafaj 100 db ---, dinnye sárga faj 1 db ---, dinnye, sárga köz. 100 db ---, dinnye, sárga, köz. 1 db ---, szőlő csemege 1 kg. 50-80, szőlő közönséges 1 kg. --- kr.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület Mester-utca, 1896. december 15. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott a szokott községekben 95 szekér réti széna 94 szekér muhar, 19 szekér zsupszalma, 3 szekér alomszalma, --- szekér takarmányszalma, 3 szekér tengeriszár 13 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabosbüköny, köles stb.), 800 zsák csecka. A forgalom élénk. Árak a következők: réti széna 230-280, muhar uj 225-260, zsupszalma 160-180, alomszalma 130-150, egyéb takarmány ---, lóhere ---, takarmányszalma ---, tengeriszár --- luczerna --- sarju 200-230, szalmaszecka 190-265 széna 215, uj ---, zabosbüköny 200-230. Összes kocsiszám --- súly --- kg.

Állatvásárok.

Budapesti szurómarhavásár. Decz. hó 15-én A székes fővárosi közigazgatóság és marhavásár igazgatóság jelentése.

Felhajtatott: 88 drb belföldi, --- drb galicziai, --- drb tiroli, 50 drb növendék élő borju, --- drb élő bány; 106 drb belföldi, 279 db galicziai, 11 drb tiroli, 121 drb bécsi, --- drb növendék borju, 108 drb öltöt bány, --- db élő kecske.

A borjuvásár élénk volt.

Árak a következők. Élő borjuk: belföldi --- frtig, kivételesen --- frtig dbonkint, 56-44 frtig, kivételesen 46 frtig sulyra, növendék borju --- frtig, kivételesen --- frtig drbonkint, 17-19 frtig sulyra. Öltött borju: belföldi 45-54, tiroli 52-56 frtig, galicziai 46-56 frtig, növendék borju --- frtig dbonkint, bány --- frtig, bécsi 54-58 frtig sulyra Élő bány --- forint páronkint. Élő kecske --- frtig páronkint, kivételesen --- frtig.

Bécsi vágómarhavásár. 1896. decz. 14. A bécsi marha- és huspénztár jelentése.

Összes felhajtás 3850 db. Ebből magyar 2309 db, galicziai 160 db, bukovinai 233, németországi 1148 db, hizott 2398 db, legelb 391 db, fiatal 1061 db, ökr 2871 db, bika 365 db, tehén 590 db, bivaly 24 db.

A szombati vesztegvásárra 1581 dbot hajtottak fel. A mintegy 1000 dbra rugó felhajtási többlet a vásár áralkulásaira igen kedvezőtlen befolyást gyakorolt, a mennyibee prima árunknál 1 frt, többi minőségeknél általánosan 1/2 frt árvesztésig volt észlelhető métermánzánkint. A rossz irányzatnak megfelelőleg az üzletmenet is lanyha volt az egész vásár alatt. A vásáron minden eladatott.

Árak: prima magyar 35 --- 37-50 frt, szekunda 31-34 frt, tertia 26-30 frt. Galicziai prima 35 --- 37- (41-) frt, szekunda 31-34 frt, tertia 27-30 frt. Német prima 37-41- (41-50), szekunda 33-34, tertia 28-32 frt. Legelőmarha: szerb és magyar 20-28 é. s., rossz minőségű --- frt é. s. Bika 22-33 frt é. s., tehén 20-32 frt é. s., bivaly 15-18- frt é. s. (Kizárólagosan élő-sulyra, minden % levonás nélkül történnek. Az értékesítésben kitüntetett árak úgy értelmezendők, hogy egy és ugyanazon eladó, a jobb minőségű állatok kg.-jáért p. o. 40 krért, a kiverésért pedig 35 krt kap.)

Karácsony hetében a szarvasmarha-vesztegvásár szombat, 26-ika helyett csütörtökön, decz. 24-én tartatik meg.

Egyes eladások: Magyar hizó ökrök. Eladók:

	Ar	Ar
Hacker Miksa, Sopron	34	38
Lederer és Kálmán, N.-Várad	37	36
Neumann testvérek, Arad	37	32

Erdélyi hizó ökrök. Eladók:

Br. Bors és társa, M.-Vásárhely	36	32 ¹ / ₂
Czell Frigyes és fia, Brassó	37 ¹ / ₂	32
Hager M. Szeben	30	26

Német hizó ökrök. Eladók:

Frisch F., Versez	40	37
Hacker Miksa, Sopron	40	36
Neumann testvérek, Arad	41	37

Az alsó-ausztriai helytartóság elrendelte, hogy az eddig minden hét hétfőjén megtartott vesztegvásár ezentul szombaton tartassék meg. A vesztegvásárra felhajtható állatok a vásárt megelőző pénteken kell, hogy rendeltetésük helyére megérkezzenek. Az eddig elzárolt megyék közül november 14-től kezdve további rendelkezésig csakis a következő vármegyék vannak száj- és körömfájás miatt zár alá helyezve és csakis ezen vármegyékből nem hajthatók fel állatok a vásárra és pedig: Arva, Bereg, Baranya, Bihar, Esztergom, Fejér, Heves, Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Komárom, Marmaros, Moson, Nyitra, Pest-Pilis-Sólt-Kiskun, Pozsony, Sáros, Somogy, Sopron, Szatmár, Szepes, Tolna, Trencsén, Ung, Vas, Veszprém, Zala, Zemplén és Zólyom vármegyékből és Debreczen, H.-M.-Vásárhely, Kassa, Kecskemét, Nagyvárad, Pozsony és Szeged sz. kir. városokból. Az itt elő nem sorolt vármegyékből az ismeretes feltételek mellett állatok szabadon szállíthatók a vesztegvásárra. Az alsó-ausztriai helytartóság rendelete szerint a hasított körmű állatoknak Budapestre Alsó-Ausztriába való szállítását tilos; kivételt képez e rendelet alól a kőbányai sertéshizalada.

Bécsi sertésvásár. 1896. december 7-én. Be lett jelentve: 6617 drb. Felhajtás: 2387 drb fiatal sertés, 3705 drb kövér sertés, --- drb ridég sertés. Összesen: 6092 drb.

Az üzlet élénk volt. Arak kilónként élősúlyban fogyasztási adó nélkül: prima 49-50 (50-50) kr., közepes 47-48, könnyű 43-46 --- kr., fiatal sertés 34-42 kr.

Bécsi szurómarhavásár. 1896. decz. 10-én. Felhozott: 3599 borju, 1455 élő sertés, 2404 kizsigereit sertés, 974 kizsigereit juh, 385 bány.

A borjuvásár a tulnag felhajtás folytán igen lanyha volt és az árak, kivált gyengébb minőségeknél több krral estek kilogrammonkint. Többi árak is gyengén kerestettek.

Árak kilogrammonkint: kizsigereit borju 30-36 kr., prima 38-48 kr., primissima --- kr, élő borju --- kr., prima --- kr, primissima --- (---) kr., fiatal sertés 34-42 kr., kizsigereit sertés nehéz --- kr., süldő --- kr., kizsigereit juh 24-36 kr., bány páronkint 4-11 kr.

Bécsi juhvásár. 1896. decz. 10-én. Felhajtás. 199 drb juh.

A minimális felhajtás következtében teljes üzletlenség.

Árak: export juh páronként --- (---) raczka ---, selejtes juh ---.

Párisi juhvásár. 1896. decz. hó 7-én. Felhajtás 14286 drb juh.

Üzletirány közepes élénkségű.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. A. Pa-Patka. Budapest, IX. Üllői-ut 25. Köztelek, I. emelet.

H. E. Eperjes. Tessék a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetéhez fordulni A felvidéken ilyenmü gyárakat nem ismerünk.

Az Orsz. magyar gazd. egyesület tulajdona

Lapfelügyelő-bizottság: Gróf Dessewffy Aurél, Bernál István, dr. Darányi Gyula, Forster Géza, Galgóczy Károly, dr. Hagara Viktor. --- Főszerkesztő és kiadásért felelős: Forster Géza az O. M. G. E. igazgatója. --- Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az O. M. G. E. szerkesztő-titkára. --- Társ-szerkesztő: Jesszenszky Pál.

Országos Magyar Kölesönös Biztosító Szövetkezet.

BUDAPESTEN, VIII., József-körut 8.

Alakult 1891. évben.

Elnökök: TELEKI Géza gróf. Altagok: CSÁVOSSY Béla.

Igazgatói tagok:

ANDRÁSSY Géza gróf, BUJANOVICS Sándor, DESSEVEFFY Aristid, KONJÁTHY Béla, PECHY Tamás, PÜSPÖKY Emil, RUBINEK Gyula, SZENTKIRÁLYI Kálmán, SZILASSY Zoltán, SZÖNYI Zsigmond, SZTÁRAY István gróf, TELEKI Sándor gróf.

Vezérigazgató: SZÖNYI Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölesönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint híven megfelel hivatásának; folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vivta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé; a szövetkezet puszta díjakat számítja fel a megfelelő kincstári béléssel; minden más illeték kizárásával.

A takarmány és termények (szalmás eleség)

biztosítása szintén a legkedvezőbb feltételek mellett eszközölhető. A díjak itt is a lehető legmérsékeltetebbek.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.

Kisgazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlat-
tal terményeiket biztosítják, 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapesten, (József-körut 8. sz.) és a vidéken létesített ügynökségek.

Magyar kir. államvasutak,
161721/50045. C/V. sz.

Hirdetmény.

A kézbesíthetetlen és fölös szállítmányok a vasúti üzletszabályzat 70. §-a értelmében nyilvános árverezés útján d. e. 9 órakor az alábbi felsorolt állomások teherárú raktáraiban a következő napokon kerülnek eladásra, melyhez t. e. közönség szemmel meghívatik.

Pács állomáson 1896. december 15-én, Bpesti dprnt állomáson 1896. december 18-án, Újvidék állomáson 1896. december 21-én, Kecskemét állomáson 1896. december 21-én, Brassó állomáson 1896. december 21-én, *Kolosvári állomáson 1896. december 22-én, Miskolczi göcs. állomáson 1896. december 22-én, Zágráb állomáson 1896. december 22-én, Arad állomáson 1896. december 22-én, Kassa állomáson 1896. december 23-án, Szegedi állomáson 1896. december 23-án, Csaba állomáson 1896. december 23-án, Bpest ny. állomáson 1896. december 28-án, Pozsonyi állomáson 1897. december 28-án, Pápa állomáson 1896. december 29-én, Debreczeni állomáson 1896. december 29-én, Eszék állomáson 1896. december 29-én.

* Kolosvárt az árverezés az első magyar ang. árverezési csarnokban (város, belkőzp-utca 19. sz. a.) tartatik.
Budapest, 1896. november 31-én.

Az igazgatóság.

A Zalathnai kénkovand ipar r. t.

Brassói kénsav- és műtrágyagyára

ajánl: mindennemű száraz és könnyen szórható **superfoszfátot, répa-, szőlő- és árpátrágyát Thomas-salaklisztet, chilisalétromot, kénsavas ammóniákat és minden egyéb műtrágyát** szavatolt beltartalommal.

Fölvilágosításokkal és részletes árjegyzékkel szívesen szolgál

a gyárvezetőség Brassón, valamint a központi iroda

BUDAPEST. IV., Bécsi-utca 5. sz.

ELADÓ SZŐLŐVESSZŐK.

Teljesen ép, jól összeforrott, angolnyelven gyökerező párosítás fajlisztán	ezzenkénti ára	őszre	tavasza
40,000 Olasz riesling ríp. portális alanyon	100.—	110.—	110.—
5,000 Zöld fehér	100.—	110.—	110.—
2,000 Bálint	100.—	110.—	110.—
1,000 Budai zöld	100.—	110.—	110.—
1,000 Rózsai bakator	120.—	130.—	130.—
9,000 Piros és fehér schaszla vegyes portális alanyon	130.—	140.—	140.—
5,000 Passatutti vegyes portális alanyon	150.—	160.—	160.—
1,000 Mézes fehér hollandierin	18.—	20.—	20.—
8,000 Ríp. selecta gyökerező ojtani	14.—	15.—	15.—
30,000 Portális sima	9.—	10.—	10.—
10,000 Selecta	2.50	3.—	3.—
50,000 Jubfark	2.50	3.—	3.—
20,000 Bálint	3.50	4.—	4.—
20,000 Olasz riesling	3.50	4.—	4.—
20,000 Budai Zöld	3.50	4.—	4.—

A vesszők minden károsodástól mentek, megrendeléseknél az ár 1/4 része előlegül küldendő, a többi utánvétellel.

BURGYÁN LAJOS Köves-Kállya. (Zala-megye).

A karácsonyi ünnepek

alkalmából lapunkból mint minden évben, úgy ez évben is

26,000 példány mutatványszámot

küldünk szét, igen kedvező alkalom nyílik tehát, hogy a gazdaközönség szükségletét és eladó tárgyait lapunk útján gazdatársai tudomására juttassa.

A hirdetés okvetlen eredményes:

tenyészállatok, lovak, ökrök és egyéb haszonállatok, használt gépek és eszközök, hordók, takarmány-készletek, vetőmagvak,

kerti termények, szőlővessző, bármiféle cikk vagy eszköz eladása és vételénél.

Földbirtok el- és bérbeadása, vétele

minden közvetítési díj nélkül eszközölhető a

„KÖZTELEK” hirdetéseivel.

Felhívjuk tehát a t. gazdaközönséget, hogy az üzleti előnyt, amelyet lapunk karácsonyi számának olcsó hirdetési rovata nyújt, használja fel saját előnyére s a hol lehet, kimélje meg a mindig méregdrága közvetítést.

Tanuljunk e téren is a külföldi gazdáktól.

A hirdetési árakra vonatkozó felvilágosítással szívesen szolgál a kiadóhivatal.

Hazafias tisztelettel a „KÖZTELEK” kiadóhivatala.

Hirdetési ár 15 szög 30 kr., ezen felül minden szög 2 kr., feltűnő betűkkel 4 kr. Czim közlésénél minden beiktatásnál 30 kr. bélyegilleték.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak mezőgazdak és a szakirodalom terményei, továbbá állást keresők és adók hirdetményei vételnek fel e kedvezményes rovathban.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Tisztelettel kérjük mindazokat, kik valamely feligés hirdetésre ajánlatukat kiadóhivatalunkba küldik, azokhoz a megfelelő levélbélyeget csatolni sziveskedjenek, mert a kiadóhivatal azt saját költségén nem továbbíthatja.

Betöltendő állás.

1897-ik év január esetleg márczius 1-ére egy nőtlen izr. vallású fiatal ember kerestetik az irnoki állás betöltésére egy nagyobb belterjes gazdaság részére. Megkívánatik több évi gyakorlat e téren u. m. teljes jártasság a gazdasági könyvitelben. Gazdasági intézetet végeztek előnyben részesülnek. Fizetés megállapodás szerint. Czim a kiadóhivatalban. 2107

Mielőbbi belépésre kerestetik nős gazda. Több évi gyakorlat bizalmasról és minden egyéb gazdasági teendőben szükségeltetik, melyek bizonyítványain igazolandók. Fizetés meg egyezés szerint. Pöldmives iskolát végeztet előnyben részesül. Czim a kiadóhivatalban. 2125

Kerestetik egy 1000 holdas gazdaságba egy gazdasági szakiskolát végzett, a gazdaságban, kiváltkép a dohány és cukorrépa termelésben több évi praxisal bíró gazdatiszt. Czim a kiadóhivatalban. 2139

Állást keresők.

Gazdasági irnok, felsőbb gazdasági tanintézetet végzett, hadkötelezettségének eleget tett róm. kath. fiatal ember, ki jelenleg is nagyobb grófi uradalomban mint gazdasági irnok működik, helyét változtatni óhajtván: január 1-re hasonló minőségben állást keres. Szives megkeresések a kiadóhivatalba intézendők. 2105

Adai földmives iskolát végzett, — mely iskola igazgatóságának ajánlatát bírom — nős egyn, 25 éves, gazdatiszt vagy megfelelő állást keres, több évi gyakorlattal és jó bizonyítványokkal rendelkezik. Czim: Kovács Vincze, végzett földmives, Ó-Becse. 2127

Gépezs, ki az összes gézgepekről vizsgázott, az elektrotechnikában és gazdasági gépek kezelésében jártas, esztergapanon dolgozik, már régebben nagy gazdaságban van alkalmazva, január elsejére állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 2128

Gazdatiszt, 28 éves, izr. nőtlen, ki a gazdaság minden ágában teljesen jártas és nagyobb bérgazdaságot 6 évig önállóan kezelte, állást keres. Szives megkeresések „Gazdatiszt” jel alatt a kiadóhivatalba keretnek. 2133

Gazdatiszt, több évi gyakorlattal bíró és jó bizonyítványokkal ellátott 25 éves, izr. fiatal nőtlen ember hajlandó volna egy gazdatiszt állást elfoglalni megfelelő javadalmazással január 1-ére. Czim a kiadóhivatalban. 2143

Ügyes ispán, 40 éves, nős, ki a cukorrépa, dohány, több mező veteményekben, baromtenyésztésben importált tehenészetben, gazdasági gépek kezelésében, kettőskönyvvizetés, irodai teendőben az új szőlőkultúrában jártas, 800 holdas birtokban önállóan működött. Szerény igények mellett 1897. január 1-től helyet keres kisebb gazdaságban, nagyobb tehenészetben; jó bizonyítványai vannak. Czim „f. y. botos ispán” alatt a kiadóhivatalban. 2142

Gyakornoknak ajánljuk gazdasági intézetet jó eredményel végzett gazdász, ki a magyar, német és tót nyelvet bírja és két hónapig fizetésre nem reflektál. Czim a kiadóhivatalban. 2138

Allatok.

Nyulakat

vesz bármily mennyiségben a vad idény bármely szakában

legmagasabb áron

Kovács Lajos, vadkiviteli üzlete

KECSKEMÉT.

Szolgonyczim: Kovács Kecskemét.

Eladó
70 drb, esetleg kevesebb 1—2 éves szép vöröstarka tinó. 100 kg. élősúly 28 frt. Ajánlatok, Alkalmi vétel 50% alatt a kiadóhivatalba keretnek. 2123

100 drb bányászójuh 2—4 évesek, 8 drb tenyészkos 2—3 évesek, 5 drb tenyésztében 6—7 évesek, 3 drb tenyészbika 2 évesek, erdélyi magyar faj, alólíronnál eladók. Végh János Viszolya, posta Mező-Örményes. 2130

Eladó egy 1888-ban ellett, saját nevelésű

mén ló

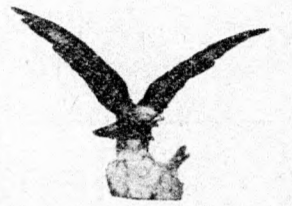
Pierott teliver mén után egy saját nevelésű, angol származású kanecztól. A mén 5 éven át fedezett, termékenyek bizonyult és kitűnő csikókat nemzett. Színe pej, magassága 170 cm. Megtekinthető bármikor Kis-Szálláson, a budapest-zimonyi vasut mentén, hol közelebbi felvilágosítással az uradalmi Jóságfelügyelőség szolgál. 2137

Tinóeladás, ötven darab magyar négyéves tinó Pest közteleben jutányos áron eladó. Válaszok „Tinóeladás” e lap kiadóhivatalához intézendők. 2115

60 darab rugott ökör borjú jól kifejtett és 200 darab közép finom gyapjas anya birka megvételre kerestetik. Czim a kiadóhivatalban. 2131

Vegyesek.

Számfeletti Clayton Schutt-leworth-féle hármas eke 16 drb, jó karban levők a 25 frt áron eladó. Czim a kiadóhivatalban. 2129

Ő esász. és kir. Fensége József főherceg és Ő királyi Fensége Fülöp Szász-Coburg-Gothai herceg udv. szállítója

Dr. Lendl Adolf, tanár praeparatoriuma és

tanszerkészítő

intézet

BUDAPEST.

II. Donáti-u. 7.

Legmagasabb és magas elismerések; aranyérmek, díszoklevél stb. stb. miniszteri ajánlások. 2036

Ajánljuk

emlősök és madarak

természethű, művészi és tartós kitűmésére.

Jutányos árak.

Az állatok friss állapotban előleges praeparatio nélkül küldendők be.

500 munásza vörösuagyma és 100 mmásza foghagyma eladó. Czim a kiadóhivatalban. 2140

Megvételre kerestetik kisebb vagy nagyobb tölgfaerdő műfákra alkalmas, esetleg már levágott fák is. Szives ajánlatok a feltételek megjelölésével „Tölgfa” jelgel alatt a kiadóhivatalba keretnek. 2142/a

Magyar kir. államvasutak. 311395/96. C/II. sz.

Hirdetmény.

Magyar adriai vasuti kötelek. (Díjtételek hatályon kívül helyezésére.)
Az 1895. évi január hó 1-jétől érvényes magyar adria köteleki díjszabások 1. és 2. füzetében Székely-Udvarhely állomás részére kitüntetett összes díjtételek f. 6. december hó 15-ével hatályon kívül helyeztetnek. Megfelelő pótlás tránt külön fogunk intézködni.
Budapest, 1896. nov. hó 3-án.
A részes vasutak nevében, magyar kir. államvasutak. (Utánnyomás nem díjazatik.)

Tavaszbuzát

vásárol **HALDEK** magkereskedése

Bpest, Károly-körut 9.
Nagys. Brachfeld Lajos Pusztai-Eörsi gazdaságában 150 métermásza kitűnő tavaszi buza van eladó, bővebb felvilágosítás az illetőnél Budapest, Nagy Koronau-tca 17. kapható. 2118

ORDÓDY és PAPÁNEK

általános kereskedelmi és mezőgazdasági ügynöksége foglalkozik: Ingatlanok u. m. házak, telkek, birtokok, esereüzletek adásvételével; tőkék elhelyezésével, pénzkölcsönök közvetítésével, ingatlanok, értékpapírok s terményekre tisztviselő és magasabb rangú katonatiszteknek személyes hitelre is. A legmegbízhatóbb felvilágosítással szolgálnak egy a főváros mint a vidéki kereskedők hitel és egyéb viszonyairól. Eljárnak mindennemű közigazgatási kisebb bírósági, ipar, katona és átíratási valamint a legkényesebb ügyekben is a legnagyobb titoktartás mellett. Továbbá, bel- és külföldi nyereskedőkkel való összeköttetésünk folytán termények vétele és eladása általunk leggyorsabban eszközölhető. Ló, szarvasmarha és egyéb élőállatokat kívánalomhoz képest a legnemesebb fajokban is legelőnyösebb árak mellett közvetítünk. VIII., József-körut 29. szám, III. emelet, ajtó 10. Értekezési idő délelőtt 8—11, délután 3—5 óráig. Iroda tulajdonosok: Ordódy Ordódy Antal, kukló és szt.-jánosi Papánek Sándor. 2132

Budapesttől egy óra távolságra vasút mentén, 700 holdas prima birtok családi körülmények miatt, azonnal bérbe esetleg örökáron megszerezhető. Ertesítést ad a tulajdonos. 2119

Mezei vasúthoz jó karban lévő vágányokat és kocslakat keres a csegődi gazdaság posta Nagy-Szalonta. 2117

Magy. kir. államvasutak. 28606. szám.

Répa-kiemelő villák.

Gustav Mődig gazdasági eszközök gyárában Maribegg, Alsó-Ausztria.

Törleszt. kölcsön földbirtokokra

Legmagasabb kölcsön a valódi becsérték alapján 20-60% között időre készpénzben. Birtokos felmondhat bármikor, pánszűzlet nem mondható fel. Csak a kamattal tölke is törlesztetik. Lebonnyoltás 14 nap alatt.
Semmi előleges költösg. Minden felvilágosítás ajtalan. Bekötendő csak a telekhatáron egyértelmű hatóságok és a legkiválóbb földbirtokosoktól ajánlva van.
Szabadalmazott

tíz évig is eltartó portiókötelek

6 m/m vastag, 200 c/m. hosszú, egy posta csomag 100 drb 1 frt 60 kr. 1000 drb 15 frt. Ugyaníly

kévekötelek

4 1/2 m/m vastag, 150 c/m hosszú egy próba csomag 200 drb-al 1 frt 60 kr 1000 darabot 7 frtért szállít utánvét mellett; ugyszintén más gazdasági kötelemeiket ajánl legjutányosabb árakon

Bellán Mátyás, Bács-Cséb.

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak bihar-püspöki saját kavicsbányájában az 1897., 1898., 1899. években végrehajtandó kavics-termelés, kocsiba rakás kavicsréteg lefedés és ezekkel kapcsolatos összes munkák biztosítására ezennel nyilvános ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.
A munkaterv szerint évenként elszállítandó mintegy 40—50 ezer köbméter kavics termelése, rostálása, felrakására és ezekkel kapcsolatos többi munkákra vonatkozólag részletes felvilágosítás nyerhető a nagyváradi osztálymérnökségnél.
Ugyanott kapható az ajánlati mintalapokba az egységárak bejegyzése által teendő ajánlatok legkésőbb 1896. december hó 22-ik napjának d. e. 10 óráig nyújtandók be az üzletvezetőség titkári hivatalánál (Kolozsvár E. M. K. E. palota I. emelet).
Az ajánlatokba az egységárak úgy számokkal valamint szavakkal is kiírandók.
Vakarások vagy javításokat tartalmazó ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.
Az ajánlatok ivenkint 50 kros bélyeggel látandók el és lepecsételve a következő felirattal ellátva nyújtandók be.
„Ajánlat a Bihar-püspöki kavics-termelési munkákra”.
Megjegyeztetik, hogy csakis az összes munkákra kiterjeszkedő és fenneb megjelölt, a munkákhoz kötött feltételeket is magában foglaló ajánlati mintákon tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Minden ajánlattevő köteles 1896. évi december hó 21-én déli 12 óráig 500 frt azaz ötszáz forint bantapénzt az üzletvezetőség gyűjtőpénztárába (E. M. K. E. palota földszint) készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapírokban letenni. Az értékpapírokat a legutóbbi 14 napnál nem régebbi napiárfolyammal számítandók, de semmi esetre sem névértéken felül.
Távirati vagy késve érkezett ajánlatok nem lesznek figyelembe véve.
Az ajánlatok közzé a szabad választás jogát fenntartja magának az üzletvezetőség, tekintet nélkül a megajánlott egységárakra.
Kolozsvár, 1896. december hó 1-én.

(Utánnyomás nem díjazatik.)

POKRÓCZ és nemezárú gyári raktár.

A n. t. közönséget van szerencsém értesíteni, hogy kényelme szempontjából fenti árukból

Budapest, Károly-körut 5. dűsan felszerelt raktárt tartok.

Pokrócok

a legolcsóbb áraktól a legfinomabb minőségig. Meg nem felelő árúért, bérmentes visszaküldés ellenében, ez összeg visszatérített.

Pontos s lelkiismeretes kiszolgálás

Sonnenschein B.

Budapest, Károly-körut 5.

Prima birtok Torontál-megyében háromnegyed órányira két nagy vasuti állomástól és egy órányira hajózható folyótól jutányos ártért eladó. A birtok áll: 1720 katasztrális holdból és pedig 1400 hold szántóföld, 320 kaszálóból, 695 hold őszi buzavetés és 100 hold here. Új urilak, mind a gazdasági épületek szinte újak a legjobb karban. Gazdag élő és holt instruktív. Bővebbet e lap kiadóhivatala utján „Szép birtok” czim alatt. 2145

Bérlet.

320 hold fundus-instrucessal a főváros közelében kedvező feltételek mellett bérbe adó. Válaszok „Bérlet” alatt a kiadóhivatalhoz intézendők. 2116

Biharmegyében egy órányira Nagyváradtól egy szép 1600 holdas birtok gazdag fundus instruktívval és vetéssel a tulajdonos betegeskedése folytán jutányosan eladó. A birtok 1000 hold szántó, 100 hold 1-a kaszáló és 500 hold erdőből áll. Megkereséseket e lap kiadóhivatala „Jutányos” jelgel alatt továbbít. 2146

Kiadóhivatalban kapható

Homokszőlő telepítése.

Irta: **Rácz Sándor.** Ára 1 frt 50 kr.

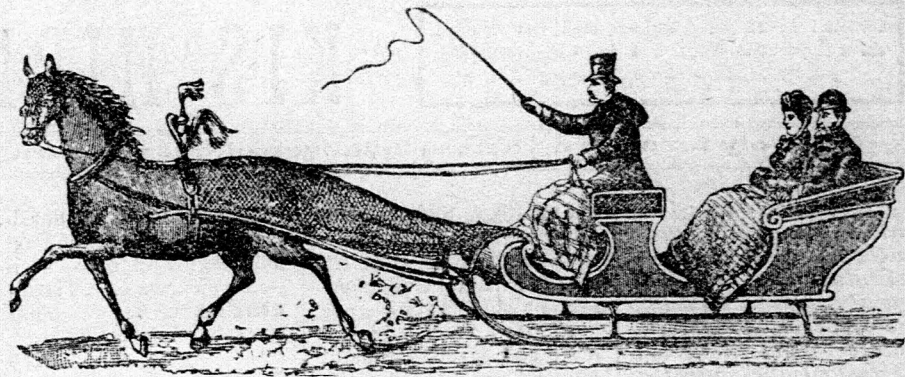
Üzletvezetőség Kolozsvárt.

Üzletvezetőség.

Bérszántás gőzekével.

A legújabb eredeti **Fowler-féle Compound gőzekkel** talajművelésre vállalkozik 527

WOLFF ERNŐ gőzszántási vállalkozó,
Budapest, Kelenföld, Fowler-telep.

A TÉLI ÉVADRA

igen alkalmas

Szán-hálókat

ajánlj

Bleier és Weisz kötélgyári cég Budapest.

Raktár és iroda: **Károly-könyt 9. sz.**, a gróf Hadik-Barkóczy-féle házban.
Gyártelep: **Hajtsár-ut 7307. sz.**

Egyéb ajánlásra méltó tárgyak: torna-eszközök, Cocos futószőnyegek, láb-törölők, ruhaszárító kötelek stb.; továbbá gazdasági cikkek u. i. a: isztráng, kötő-fék, rudaló, gabona-zsákok, vízhatlan ponyvák, itató és tüzi vedrek, kendertömlők, hevederek, kender, kőz stb. a legjutányosabb eredeti árakon.

Képes árjegyzék kívánatra bérmentesen küldeték. — **Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.**

Eladó szőlővesszők.

A **mozsgói uradalom szentmiklósi gazdaságában**
eladó nagy mennyiségű

riparia portalis sima vessző

I. oszt. 10 frt. II. oszt. 5 frt. Bővebb felvilágosítást ad

Oderszky Lajos

uradalmi intéző

2141

Mozsgó Szt.-Miklós, (Somogy-megy, per Szigetvár)

Magy. kir. államvasutak.
16568/96. C.I. sz.

„Nyugot-magyar-osztrák vasuti kötelék“.

Díjszabási pótlék kiadása.

A nyugot-magyar-osztrák vasuti kötelékben 1896. évi április 1. óta érvényes II. rész 4. díj-szabási füzethez 1897. évi január hó 1-én az I. sz. pótlék lép életbe, mely: 1. új díjtételeket, 2. fenn-álló díjtételek és díjszabási határozatok módosítását, és 3. díjtétel helyesbítést tartalmaz.

A díjszabási pótlék példányai a részes vasutaknál megszerezhetők.

Budapest, 1896. december hóban.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága, egyszersmind
a többi köteléki vasutak nevében is.

(Utányomat nem díjazatik.)

XXXVIII. évfolyam!

XXXVIII. évfolyam!

Előfizetési felhívás

„BUDAPESTI BAZÁR“

legelősebb, legezelszerűbb, leggazdagabb tartalmu és leghasznosabb szépirodalmi divatkülönyle.

A „BUDAPESTI BAZÁR“ minden száma a legújabb divatnak ábráit hozza, világos, tetszős rajzokban és könnyen érthető magyarázatokban.

A „BUDAPESTI BAZÁR“ minden száma a képesíven kívül egy iv szépirodalmi részt is tartalmaz, érdekes és kellemes olvasmányokkal.

A „BUDAPESTI BAZÁR“ minden számhoz egy nagy iv van mellékelve, a képes iv minden alakjára bemutatott szabásminta rajzával nagyban és kiesinyben, a ruhák házilag elkészítéséhez a legezelszerűbb a mit egy divatlap nyújt-hat előfizetőinek. Azonkívül a legkitűnőbb szabásminták rendelkeznek meg, mindig a legújabb divat szerint. A mellékelt nagy iv, számos divatos és hasznos kézimunkarajzokat is mutat be, közben művészi kiállítású színezett aquarrel divatképpel felvátva.

A „BUDAPESTI BAZÁR“ minden számához egy iv érdekes regény van kül-lön mellékelve, melyből t. olvasóink idővel csinos könyvtárt gyűjthetnek.

A Rózsaszín borítékot továbbra is „Társalgó-oszarnok“-ul engedjük át ked-ves olvasónőinknek az eddig folytatott kérdésekre és válaszokra.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Negyedévre	1 frt 50 kr. = 3 korona
Félévre	3 „ „ = 6 „
Egész évre	6 „ „ = 12 „

A „BUDAPESTI BAZÁR“ előfizetőinek különös kedvezményül megküldjük ingyen és bérmentve a következő — rendkívül érdekes regényeket — míg a készlet tart:

Harcz a birtokért. — **Dóra.** — **Pérai boszorkány.** — **A fél-millió asszony.** — **Vénus.** — **Darche Marion.** — **Kereszt-utak.** — **A közel 200 arcképet és 1000 emléksort tartalmazó emlékalbumot és a Gyümölcsök télire való eltevése** füzetkét is ingyen és bérmentve küldjük meg.

Azon t. előfizetőnek, ki negyedévre fizet elő tetszés szerint kivá-lasztva 1 példányt. — Azon t. előfizetőnek, ki félévre fizet elő, tetszés szerint kiválasztva 2 példányt. — Azon t. előfizetőnek, ki egész évre fizet elő tetszés szerint kiválasztva 3 példányt és az Emlékalbumot.

Magy. kir. államvasutak.
155578/96. C.I. sz.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak kezelésé alatt álló h. é. vasutakon 1895. évi december hó 1-től 9rvényes közös árudíjszabáshoz f. évi december hó 1-én a XV. pótlék lép életbe, mely a budapest-lajosmizsei h. é. vasut árudíjszabásának módosítását, a díjszabás általános részének kiegészítését és általános-névváltoztatásokat tartalmaz.

Ezen pótlék, mely a budapest-lajosmizsei h. é. vasutak jelenleg érvényben álló árudíjszabása érvényen kívül helyeztetik, a magy. kir. államvasutak díjszabási szakosztályában példányonként 20 filléért szerezhető meg.

Az ezen pótlékban foglalt díjemelések csak 1897. évi január hó 15-én lépnek hatályba.

Budapest, 1896. november 25-én.

Az igazgatóság.

(Utányomat nem díjazatik.)

Most jelent meg

„Köztelek Zsebnaptár“

1897-dik évre.

Szerkesztik:

RUBINEK GYULA és SZILASSY ZOLTÁN.

az Orsz. Magy. Gazd. Egylet titkárjai.

A „ZSEBNAPTÁR“ praktikus új beosztással, gazdag tartalommal s terjedelmes könyvviteli részzel és jegyzékuaplóval jelenik meg.

Posta díj 10 kr.

Előfizetési ára 1 frt 20 kr.

Bolti ára 1 frt 50 kr.

Megrendelhető a „Köztelek“ kiadóhivatalánál, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek).

„Pátria“ irodalmi és nyomdai részvénytársaság nyomása Budapest, (Köztelek).